Sakala

Asutanud C. R. Jakobson 1878

Kolmapäev, 26. märts 2014 Nr 58 | Viljandi maakonna päevaleht | sakala.ajaleht.ee | Hind 0,90 €

Kuidas vaatab nüüd IRL-i liikmest maavanem otsa IRL-i liikmest vallavanemale, kui viib ellu valitsuse poliitikat, mis on absoluutses vastuolus IRL-i seisukohtadega?

Sakala juhtkiri

Hulkuvad loomad

Viljandimaal on mitu valda, kel pole Viljandi loomade varjupaigaga sõlmitud hulkuvate loomade püüdmise lepingut. Kui üks vald soovib lepingutingimuste üle aru pidada, siis teine ei näe lepingul üldse mõtet.

LK 4

Peab olema piisavalt mutiviha ning tuleb selgeks teha, kes ta on ja kuidas teda püüda.

ANTTI LOODUS, mutikütt

LK 8

Akustika kohtub elektroonikaga

Täna esitleb lauljatar Liina Saar Viljandi pärimusmuusika aidas omaloomingulist helikandjat «Some Other Me». Lauljanna loodab, et plaat ei jäta kuulajaid külmaks, vaid pigem inspireerib neid.

LK 7

KÜÜDITAMINE

Aastapäeva tähistati tuulest hoolimata küünlavalguses

Ehkki plaan panna Viljandi lauluväljakul eile õhtuks põlema peaaegu 2500 küünalt ei läinud täide, mälestas 1949. aasta märtsis küüditatud inimesi Viljandis rohkesti väikesi tuleleeke.

Viljandi Jaani kirikus süüdati aastapäeva puhul umbes tuhat küünalt, millele inimesed tõid omalt poolt lisa.

Lauluväljakule kavandatud suurejooneline tuletseremoonia jäeti ära ning mälestuspäeva õhtune osa koliti pühakotta. Viljandi maavanema Lembit Kruuse sõnul tingis muudatuse hoogu kogunud tuul, mis juba lauluväljakul põlema pandud küünlad kustutas või need lausa pikali puhus. Nii organiseeriti Jaani kirikusse kiiresti uus kogus küünlaid.

Kui Memento Viljandi ühenduse ettepanekul ja Viljandi maavalitsuse korraldusel kavandatud tuletseremoonia oleks saanud esialgsel kujul teoks, põlenuks Viljandi lauluväljakul 2497 küünalt ehk üks küünal iga Viljandimaa inimese kohta, kes 1949. aasta märtsis Siberisse viidi.

Tseremoonia ärajäämisest hoolimata tõid inimesed eile õhtul küünlaid lauluväljakule ja süütasid uuesti neid, mille tuul oli ära puhunud. Nii ei jäänud ka see koht kaugeltki tulevalguseta. (Sakala)

Viljandi lauluväljakule kogunesid inimesed, kes tõid sinna juurde uusi ja süütasid kustunud küünlaid. MARKO SAARM

ILM

11°

Täna puhub idatuul kiirusega 5–10 meetrit sekundis. Sooja on 5–11 kraadi. Päike tõuseb kell 6.03 ja loojub kell 18.45.

VILJANDIS

Maavanem tunnustab

Täna kell 10 algab Vabaduse plats 6 teise korruse saalis sotsiaaltöötajate infopäev.

Liina Saar esitleb

Täna kell 19 kõlavad pärimusmuusika aidas lood MiaMee esikplaadilt «Some Other Me».

Tasuta filmiõhtu

Täna kell 19 näitab Sakala keskus kolme Kuldgloobuse ja ühe Oscari auhinnaga pärjatud filmi «Walk the Line». Film on inglise keeles, ilma eestikeelsete subtiitriteta ja seda näidatakse seoses Ameerika päevaga.

Pubis saab laulda

Täna kell 22 algab Pubis Suur Vend seltskondlik karaokeõhtu.

ISSN 1406-4014

ARVAMUS

Peatoimetaja HANS VÄRE, arvamustoimetaja KARL-EDUARD SALUMÄE

JUHTKIRI

Kas poliitik või ametnik?

Täna ametisse astuvat valitsust ootavate tööde nimekiri on pikk ning kindlasti on nende seas ka otsus, mida võtta ette maavanematega.

Kõige halvem on see, et maavanema töökoht on muudetud poliitiliseks ametipostiks, kuid tema tööle asumine ja lahkumine ei ole vastavuses Eesti poliitilise korra ja kultuuriga. Minister on poliitik ning ministri abid ja nõunikud on poliitikud. Kui valitsus tagasi astub, lahkuvad ka nemad. Ülejäänud ametnikud võetakse ministeeriumi tööle nende oskusi arvestades ning valitsuste vahetumine neid ei mõjuta.

Maavanem on midagi vahepealset. Ametisse on ta pandud erakondlikku kuuluvust arvestades. Praegu on portfellid jagatud nagu eelmise valitsuse koosseisus Isamaa ja Res Publica Liidu (IRL) ning Reformierakonna vahel. Nüüd, kui IRL on valitsusest lahkunud, oleks ta maavanemad justkui lahinguväljale unustanud. Kuidas vaatab IRL-i liikmest maavanem otsa IRL-i liikmest vallavanemale, kui viib ellu valitsuse poliitikat, mis on absoluutses vastuolus IRL-i seisukohtadega?

Kuidas vaatab nüüd IRL-i liikmest maavanem otsa IRL-i liikmest vallavanemale, kui viib ellu valitsuse poliitikat, mis on absoluutses vastuolus IRL-i seisukohtadega?

Kui maavanema ametikohta poliitiseerima hakati, ütlesid selle vastased kohe, et niisugusel juhul peaksid maavanemad koos valitsusega tagasi astuma. Ja loogiline see ju olekski.

Nüüd valitseb aga suur segadus ning pole selge, kas või millises tempos hakatakse vale partei maavanemaid tagandama. Seega tuleb langetada otsus, kas maavanemad on ametnikud või poliitikud ning nende ametisse seadmine peab käima selle otsuse järgi. Peaasi et valitsus otsustades maavanemate kohti sootuks ei kaota. Maavanemaid on veel vaja.

REPLIIK

Areng on tähtsam kui tulemus

MADIS JÄRVEKÜLG
Sakala
433 0084

On väga tervitatav, et haridusministeerium on kooliaruande koostamisel pilku avardanud. Esmaspäevasest Postimehest võib lugeda, et kõiki koole ühe puuga mõõtvad tabelid asendatakse tõenäoliselt aruannetega, mis väljendavad märksa laiemat teemade ringi koolirõõmust ja -kiusamisest väärtuskasvatuseni.

Jah, eri tasemega ei ole mitte niivõrd koolid, nagu meile igal aastal riigieksamitulemuste põhjal korrutatakse, vaid õpilased. Kõik koolid ei saa endale õpilasi valida, igal koolil on oma eesmärk. Kõigi ühine eesmärk peaks aga olema õpilaste individuaalne areng. Seega, võrrelda ei tuleks üksnes resultaati, vaid positiivset muutust.

Kui selleks mehhanism leitakse, saame tulevikus rääkida ka seni nõrgemaks tembeldatud koolide positiivsetest tulemustest vähem andekate õpilaste arendamisel. Küllap siis tuleb välja, et need koolid ja sealsed õpetajad ei ole nii nõrgad midagi, ning oma keskpäraste võimetega lapsi iga hinna eest eliitkooli pressivad vanemad hakkavad ehk mõistma, et lapse arengu seisukohalt ei pruugi see kuigi mõistlik teguviis olla.

Kas abitus võib olla õpitud?

ENE RAUDLA
kliiniline psühholoog
Viljandimaa nõustamis- ja õpiabikeskus Vasem-Parem

MINU KUI PSÜHHOLOOGI juurde jõuavad inimesed, kes on ühel või teisel põhjusel kriisi sattunud. Kriisiolukorrad on osa meie elust. Kitsaskohtadest läbiminek tähendab raskuste ületamist, probleemide lahendamist, otsustamist ja taas iseendaks saamist.

«Kriis» on üks meie praeguse ajastu märksõnu. Igapäevases kõnepruugis räägitakse moraalsest, poliitilisest, majanduslikust, kultuurilisest ja mitmest teisest kriisist. Üldjuhul mõeldakse selle all olukorda, kus midagi on valesti või miski on ideaalsest ja taotletavast tugevasti kõrvale kaldunud.

Enam levinud seisukohalt vaadeldakse kriisi kui tasakaalu rikkumist elu nõuete ja toimetuleku vahel. Kriisi põhjused võivad olla väga erinevad. See tekib olukorras, kus inimene ei tule iseenda, oma kohustuste, elusündmuste või suhtlemisega toime. Seega võivad kriisi põhjused olla nii inimeses endas kui teda ümbritsevas.

URMAS LUIK (PÄRNU POSTIMEES)

KRIISIOLUKORRAD ON paratamatus. Arenetaksegi kriisi kaudu. See tähendab, et mis tahes põhjustel tekkinud kriisiga on vaja toime tulla. Raskustesse sattunud inimeste toimetulek võib olla aga väga erinev.

Eelmisel aastal sotsiaalministeeriumi eestvedamisel korraldatud vaesuse ümarlauas tõdeti, et inimestel tuleb tihti ette õpitud abitust ja valet ellusuhtumist. Nenditi, et raskes majanduslikus seisus kaotame sageli usu sellesse, et olukorda saab muuta ja meil endal on võimalik seda teha.

Sotsiaalteadlased näevad süüd kehvas kasvatuses. Kui kodus või koolis ei õpetata, kuidas tööd teha ja oma eluga toime tulla, pole meil hilisemas elus harjumust hakkama saada.

Ollakse seisukohal, et vaesusest päästavad raha kõrval vaid omandatud oskused ja teadmised. Samas annavad abivajajad sageli liiga kergelt alla. On selgitatud, et kui inimene on pikka aega vaene olnud, ei jaksa ta enam positiivselt mõelda ja elujõud kaob ära. Sellest, kui talle raha juurde antakse, pahatihti ei piisa, sest ta ei oska sellega midagi teha.

MIS SIIS ON õpitud abitus? Esimest korda kirjeldas seda 1960. aastate lõpul Martin Seligman. Ta tegi katseid koertega, kes tahtsid puurist välja pääseda. Kui uks avati, hakkasid nad väljapääsu poole minema, kuid siis anti neile kerge elektrilöök. Nii mitu korda. Mõne aja pärast ei üritanudki koerad enam väljapääsu otsida.

Igapäevases elus esineb õpitud abitust üsna palju. See väljendub eelkõige psühhomotoorses pidurdatuses ja pingutusi vältivas tendentsis, mida inimene rakendab endalegi teadmatult tegutsemist vajavas olukorras, sest varasem pingutus analoogses olukorras ei andnud positiivset tulemust. Seligman leidis, et õpitud abituse all kannatavad inimesed ja loomad ei püüagi probleeme lahendada.

Õpitud abitus sarnaneb väga depressiooniga. Erinevus on selles, et õpitud abituse all kannataval inimesel ei esine enesetapumõtteid. Õpitud abitus võib aga põhjustada depressiooni.

On mõistetav, et inimene, kes tunnetab end oma probleemide ees võimetuna ja tühisena, säilitab passiivse ja pingutustest hoiduva käitumisviisi ega suuda eduelamuse puudumise tõttu masendusest vabaneda.

ÕPITUD ABITUS on seega eelkõige mõtlemise tagajärg. Selle kujunemise algeid võib otsida lapsepõlvest. Kui näiteks laps üritab mingit ülesannet lahendada, aga see ei õnnestu ja sellele järgneb täiskasvanu kriitika, võib kindel olla, et järgmist sooritust teeb ta juba ebakindlamalt, olles ise veendunud, et see ebaõnnestub. Vanemad omakorda on veendunud, et laps nagunii toime ei tule, ja teevad asja tema eest ära.

> **Abituks kujundatud inimesed jäävad abist sõltuma. Abi saab nendele elunormiks.**

Või teine variant. Laps üritab ise midagi teha, kuid järgneb nahutamine, et kes siis niimoodi teeb. Hiljem ta ei üritagi raskustega toime tulla. Miks peakski pingutama, kui abi on kohe võtta?

Oskused, mis aitaksid endal mis tahes probleeme lahendada, jäävadki kujunemata. Abituks kujundatud inimesed jäävad abist sõltuma. Abi saab nendele elunormiks.

Enim levinud arvamus on see, et kõiki muutusi käitumises vahendab uskumine, et suudetakse edukalt soovitud viisil käituda. Siin saavad määravaks inimese isiklikud kogemused: kui palju on tal olnud õnnestumisi või ebaõnnestumisi.

Usk endasse võib osaliselt sõltuda ka isiksuseomadustest. Inimesest endast sõltub, kas ta üldse proovib oma käitumist muuta, kui püsiv on ta sellega seotud pürgimustes, kas ta suudab jagu saada ettetulevatest raskustest ja takistustest ning kas tal lõpuks õnnestub midagi muuta.

On ilmne, et varasemad positiivsed kogemused suurendavad eneseusku.

Toimetulek on protsess, pidev liikumine. Me peame elu jooksul kogu aeg ootamatustega toime tulema. Kogu aeg juhtub midagi.

Olukordade lahendamisest võime juurde saada eneseusku ja kindlust või siis kinnitust oma saamatusele. Peame meeles pidama, et üks ebaõnnestumine ei ole veel täielik läbikukkumine.

Ainult inimene ise saab ennast muuta. Keegi teine ei saa tema probleeme lahendada. Psühhoterapeudid saavad üksnes aidata koostada muutuste programmi ja vaidlustada väärarvamusi enda abituse suhtes. Seejuures on kõige tähtsam see, mida inimene ise enda kohta ütleb.

PROBLEEMI PUHUL ei tarvitse alati head varianti leida. Lahendus on aga seegi, kui teadvustame, et kohe ei saa midagi ette võtta.

Probleemi lahendamine on mõtteline, tunnetuslik ja käitumuslik tegevus, mille puhul inimene üritab avastada tõhusaid viise, kuidas toime tulla.

Probleem on selline olukord, mis nõuab tõhusat tegevust, kuid mille jaoks inimesel tõhusat vastust ei ole. Probleem ei ole keskkonna ega inimese omadus, vaid indiviidi ja keskkonna vastastoime, mis on pidevas muutumises.

Lahendus on toimetuleku vastus, mis on tõhus.

Üks põhilisi ebaõnne põhjusi on edasilükkamine. Paljud ebaõnnestujad ootavad «õiget aega», et alustada millegi väärtusliku tegemisega.

Ärge oodake! Aeg ei saa kunagi «õigeks». Alustage sealt, kus te olete, ja kasutage kõiki vahendeid, mis teil võtta on. Paremad vahendid tulevad protsessi käigus.

PRÄÄNIK

Eesti Memento liit jagas eile küüditatutele trikoloorivärvides rinnamärke.

PIITS

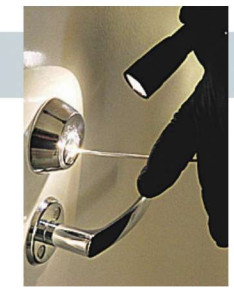

Suure-Jaani vallas Jaska külas murti majja sisse ning varastati 400 euro väärtuses tööriistu.

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

17

17. aprillini kestab kultuuriakadeemia korraldatavale tantsunädalale pühendatud fotovõistlus. Konkursile oodatakse pilte, mis haakuvad sõnaga «tants». Võistlustöödest kokkupandud näitust saab vaadata rahvusvahelisel tantsupäeval Ugalas.

Purjus emalt võeti kaks väikest last

MARKO SUURMÄGI
marko.suurmagi@ajaleht.ee

Lastekaitsetöötaja pidi esmaspäeva õhtul Viljandis turvakodusse toimetama kolme- ja üheaastase lapse, kelle ema oli viidud kodust arestimajja kainenema.

Eile vestles Viljandi lastekaitsetöötaja Külli Frey noore emaga kaks korda, et leida pere probleemidele lahendusi ning otsida võimalusi, kuidas ema saaks oma lapsi ise kasvatada. «Sellistel juhtudel ei ole lihtsaid lahendusi, aga kindel on see, et lastel on kõige parem kasvada oma peres,» sõnas Frey.

Purjus seltskond ja kaks last

Esmaspäeval kell 19 kutsuti Viljandis ühte Lääne tänava korterisse kiirabi, sest kaks naist olid end seal alkoholi tarvitamise käigus vigastanud. Kiirabi kutsus appi ka politsei.

Kontrollides ilmnes, et korteris viibis alkoholi tarvitanud seltskond. Ühe end vigastanud 24-aastase naise toimetasid meedikud Viljandi haiglasse tervisekontrolli. Teise, alkoholijoobes 23-aastase naise viisid politseinikud kainenema.

Samas korteris oli peale täiskasvanute kaks väikelast. Et nende emal oli tuvastatud alkoholijoove ning ta kainenema paigutatud, otsustati lapsed viia sel õhtul turvakodusse, kus nende eest hoolitseti.

Lastekaitsja otsib lahendust

Sündmuskohal käinud lastekaitsespetsialist Külli Frey tunnistas, et selle perega on sotsiaaltöötajatel varemgi kokkupuuteid olnud ning naisele on määratud tugiisik, kes tema tegemisi nädalas mitu korda kontrollib.

Frey andis mõista, et laste emalt äravõtmine võib olla küll lahendus, ent see peaks olema viimane võimalus, mida kasutada. «Üritame leida muid variante. Võib-olla on noorele inimesele vaja nõustamist ja rohkem tuge,» selgitas ta ja lubas, et naist aidatakse niipalju, kui ta laseb ennast aidata.

Lastekaitsetöötaja pöördus naabrite poole, kes ehk kuulevad, kui kõrvalkorteris käib jooming, ning aimavad, et seal võib olla väikseid lapsi. «Sellisel juhul on õige kutsuda politsei. Siis jõuab info ka meile sotsiaalametisse ja me saame samuti midagi ette võtta,» rääkis Frey.

Eile pärastlõunal oli tööde keskpunkt Kaare poe juures. Kõik peab valmis saama hiljemalt augustiks. ELMO RIIG

EHITUS

Paalalinnas läheb pikk lõik elektriliini maa alla peitu

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotaht@ajaleht.ee

Viljandis Suur-Kaare tänaval käib kaevamine, et uue vastu välja vahetada poolteist kilomeetrit elektriliini.

Ligi kaks nädalat kestnud tööd on hõlmanud lõigu Paala tee ja Loode tänava vahel. Osaühingu Elektrilevi kommunikatsioonispetsialist Kaarel Kutti ütles, et elektritööde ettevõte Firstel Group peab lepingu järgi kõik valmis saama hiljemalt augustis.

«Praegust tempot arvestades võib loota elektrilise osa valmimist ilmselt juba varasuvel. Selle järel tehakse ära ootele jäänud korrastustööd,» ütles Kutti.

Suur-Kaare ehitustandri taga on Loode alajaama elektriliini uuendamine. Senine õhuliin vahetatakse maakaabelliini vastu 1500-meetrisel lõigul Suur-Kaare tänaval ja Paala teel.

«Rohkem kui sada tuhat eurot maksva ehituse tingis elektriliini vananemine, mille tõttu oli vähenenud piirkonna elektrivõrgu töökindlus,» rääkis Kutti. «Pärast ehituse lõppu muutub Viljandi Paalalinna piirkonna majapidamiste elektriga varustamine kindlamaks. Samuti paraneb tänavate üldine ilme, sest senised õhuliinipostid ei ole enam vajalikud ja võetakse maha.»

Kutti kinnitas, et kaevamise tagajärjel kannatada saanud haljastus ja teed taastatakse.

«Liikluspiirangud on ajutised ja teede täielikku sulgemist ei ole planeeritud,» lisas ta. Töötegemise ajal on lõikude kaupa kinni siiski üks sõidusuund. «Palume Viljandi elanike mõistvat suhtumist ajutiste ebameeldivuste talumisel,» lausus Kutti.

Paalalinlastele võib ettevõtmine tunduda suurena, kuid Kutti hindas tööde mahu Elektrilevi seisukohalt keskmiseks või pigem isegi väikseks.

Viljandi linnavalitsuse majandusameti juhataja Reevo Maidla vaatas asja samuti kohalike elanike poolelt ja leidis, et ettevõtmine on päris mahukas. Ta nentis, et praeguse ilmaga kaasneb kaevamisega üksjagu pori ning elanikud peavad seetõttu kannatust varuma.

Majandusameti juhataja kinnitas, et pärast tuleb teed ja haljasala taastada endisel moel. Ta märkis, et linn kontrollib üle, kas kõik on korda tehtud ja kaevetööd nõuetekohaselt lõpetatud.

Küüditatud vaatavad olevikku mureliku ilmega

«Vaata,» alustas Avo Aas. «Ma tahaksin Putini poole pöörduda, et ta maksaks mulle kojusõiduraha tagasi. Sinna viidi meid tasuta, aga tagasi ei toodud.»

Väikese poisina kaheksa aastat Siberis elanud Aas oli üks kümnetest 1949. aasta märtsis küüditatutest, kes eile Viljandi pärimusmuusika aita kogunesid. Seal anti neile Eesti Memento liidu eestvedamisel valmistatud rinnamärgid.

Eesti Memento liidu eestvedamisel valmistatud rinnamärk

Venemaa praegust presidenti ei nimetanud Avo Aas põhjuseta. Ta on seda meelt, et Ukrainas toimuva tõttu saab mineviku ja oleviku vahele tõmmata selge paralleeli ning seepärast oli 25. märts tänavu pisut teistsuguse hõnguga.

«Ka meie eluolu on kõige selle tõttu ohus,» ütles Aas veendunult ja lisas, et Vene väed poleks kindlasti tohtinud Ukraina aladele tungida.

Ka kümme aastat Siberis veetnud Ants Sukk tõdes, et vaatab Venemaa praegusele tegevusele mureliku ilmega. «Agressor pole magama jäänud, vaid on talveunest üles ärganud,» leidis ta.

Sukk meenutas, kuidas tema ema viidi kunagi relvaähvardusel hääletama, ning tõi võrdluse Krimmi referendumiga. «Praegu käis seal asi samamoodi,» sõnas ta.

Eile küüditatutele rinda pandud sinimustvalged märgid kirjaga «Eestist küüditatu» on ümmargused ja sarnanevad nendega, mis kingiti 1941. aasta juuniküüditamises kannatanutele. Märkide kätteandmist korraldasid maakondlikud Memento ühendused. Viljandimaal andis endast Memento liidu üleskutse peale aumärgi saamiseks teada umbes 130 inimest. (Sakala)

Eile kogunesid kümned 1949. aasta märtsis küüditatud inimesed Viljandi pärimusmuusika aita. 2 × MARKO SAARM

Saku suurhall maksab vähem kui Viljandi tondiloss

Võlgade katteks oksjonile pandud kultuuriakadeemia endine peahoone on suurest hinnalangusest hoolimata kallim kui Saku suurhall, mida pakub sama kohtutäitur.

Kui Viljandi Laidoneri platsi ääres asuva maja alghind 18. märtsil edutult kulgenud oksjonil oli 135 000 eurot, siis Saku suurhalli eest küsib kohtutäitur Elin Vilippus 50 000 eurot.

Mõlemal juhul pole ostuhind sugugi ainus kulu. Mõlemad hooned on seatud laenu tagatiseks ning uus omanik peab need kohustused ise katma.

Viljandis Laidoneri plats 8 kinnistule on seatud hüpoteek kinnisvarahaldusfirma Adelan KVH vastu ning see firma tahab majaomanikult 115 000 eurot.

Saku suurhalli puhul on kohustuste suurus lausa 5,1 miljonit eurot. Suurhall on pandud 575 000 euro suuruse nõude rahuldamiseks müüki nii, et pärast ostutehingut jääb suurhalli hoonet koormama hüpoteek Go Groupi kasuks. See nõue on 5,1 miljonit eurot. Suure tõenäosusega ostabki hoone võlausaldajaga seotud äriühing.

Kui Saku suurhallile pole seni veel oksjonit korraldatud, siis Viljandi hoonele on kohtutäitur teinud juba seitse oksjonit, kuid tulemust ei ole. Aasta tagasi 650 000 euro suuruse alghinnaga enampakkumisele pandud hoonet taheti 18. märtsil müüa juba 135 000 euro eest, kuid ostjat ei leitud.

Hoone müüki korraldava aktsiaseltsi Pindi Kinnisvara maakler Siirius Sikka on tulevikust kõneldes positiivne, sest tema sõnul on huvilisi, kes on valmis hoonet ostma ka Adelan KVH nõudest hoolimata. «Oodatakse müügihinna langemist,» lisas ta.

Kas ja millal Laidoneri platsi ääres asuv hoone uuesti oksjonile pannakse ja milliseks siis hind kujuneb, pole veel teada. Uue enampakkumise aja ja alghinna peab kohtutäitur kooskõlastama aktsiaseltsiga Bigbank, kelle antud laenu katteks läheb oksjonilt saadav tulu.

Hoone kuulub praegu Virgo-Jürgen Runstückile, kes on Eestist lahkunud. (Sakala)

Varas viis tööriistu

Politsei sai avalduse inimeselt, kelle majja oli nädalavahetusel sisse murtud ja sealt tööriistu varastatud.

Teate kohaselt on sisse murtud Suure-Jaani vallas Jaska külas asuvasse majja. Vargusega tekitatud kahju on 400 eurot. (Sakala)

Viljandi loomade varjupaigas on palju koeri, kes on sinna toodud maakonna eri paikadest. Enamasti leiavad nad kiiresti tee koju. ELMO RIIG

LEPING

Vallad loodavad hulkuvate loomadega hakkama saada

STEN MAHOV
sten.mahov@ajaleht.ee

Mitmel Viljandi omavalitsusel on varjupaigaga sõlmimata hulkuvate koduloomade püüdmise leping, sest asjaosalised ei suuda kokku leppida, kellele tuleks hulkurist esimesena teada anda.

Varjupaikade mittetulundusühinguga ei ole lepingut viiel Viljandimaa vallal: Kõol, Kõpul, Karksil, Suure-Jaanil ja Viljandil.

«Seadus paneb selle kohustuse omavalitsusele,» lausus Varjupaikade juhataja Triinu Priks. «On tema enda asi, kas ta teeb vallamaja juurde koeraboksid ja kassitoad või võtab kellegi vallamajja palgale ja ehitab oma varjupaiga. Meie ei suru end peale, kuid oleme öelnud, et oleme neile kõige lihtsam variant.»

Juhtumipõhine arveldamine

Triinu Priksi sõnul ei ole Viljandi valla esindajad mittetulundusühingu pakutavate tingimustega nõus.

«Nemad tahavad, et inimesed annaksid hulkuvatest loomadest esimesena teada omavalitsusele, kes otsustab, kas sellest peaks varjupaigale teatama. Meie aga tahame, et inimesed ise helistavad või toovad leitud looma meile,» selgitas Priks.

Niiviisi tahavad tema sõnul omavalitsused raha kokku hoida, sest kardavad, et inimesed hakkavad oma lemmikuid varjupaika tooma.

Oma kogemusest rääkides ütles Priks, et kui hulkuvatest loomadest tuleb teatada omavalitsusele, kipub tekkima olukord, et loom jääb teataja enda hoolde. «Sel juhul ei hakkagi inimesed enam loomadest teada andma ning need jäetakse sinna, kus neid nähti.»

Praegu soovivad omavalitsused maksta iga juhtumi eest, kui looma üle peab arvet nende kontaktisik.

«Kui laupäeva öösel ajab politsei varjupaiga juhataja üles ning teatab, et koer on jäänud vallas auto alla, ta on veel elus ning vaja on järele tulla, peaksime omakorda võtma kõne valla konktaktisikule ning küsima, kas me tohime auto alla jäänud loomale järele sõita,» rääkis Priks. «On ju selge, et loomale peab osutama abi. Teine variant oleks jätta ta teele piinlema.»

Viljandi vallavanema Ene Saare selgitust mööda soovib omavalitsus hulkuvate loomade kohta infot selleks, et juhtumeid paremini lahendada.

Iga kord pole sekkumist tarvis

«Praktika on näidanud, et kui nähakse naabri koera jooksmas, ei helistata naabrile, vaid otse loomade varjupaika. Loom viiakse ära ja omavalitsus maksab selle eest püsimakset, lisaks looma ülalpidamise eest, siis aga tuleb omanik ja ostab looma varjupaigast välja. See ei ole valla raha mõistlik kasutamine,» tõdes Saar.

Vallavanem oskas tuua ka näite. Ühel reede õhtul oli talle helistanud Vardja külast inimene, kes ütles, et oli näinud lahtiselt jooksvat koera. «Ma küsisin, kas ta teab, kelle koer see on. Ta vastas, et teab küll. Kui küsisin, miks ta omanikuga ühendust ei võtnud, sain vastuseks, et tema küll helistama ei hakka,» meenutas Saar. Seepeale otsis vallavanem koeraomaniku telefoninumbri, võttis temaga ühendust ning omanik viis koera koju.

«Teistpidi oleks olnud nii, et varjupaik oleks raisanud oma aega, viinud koera ära ja vald oleks maksnud. Siin oli aga ühe kõnega asi lahendatud.»

Saar sõnas, et kui kusagil on hulkuv loom ning vald saab tema kohta infot, püütakse juhtum lahendada oma jõududega. «Tahtsime pooleks aastaks sellist lepingut, et vaadata, kuidas toimib. Varjupaik aga ei olnud nõus.»

Saar lausus, et vald ei ole lepingu vastu, kuid üheskoos tuleb leida parim lahendus. «Vald ei pea inimeste loomade eest maksma,» märkis ta ning avaldas lootust, et lähemal ajal leping siiski sõlmitakse.

Ka Suure-Jaani vald ei ole varjupaigaga lepingut sõlminud. «Meil ei ole lepingut, aga me kasutame nende teenuseid,» sõnas vallavanem Tõnu Aavasalu.

Suure-Jaani kandis proovitakse hulkuva looma omanik leida esmalt vallavalitsuse abiga. «Viimase kolme kuu jooksul on olnud kolm-neli säärast juhtumit. Oleme koertele omaniku leidnud, ehk ainult ühe oleme pidanud saatma varjupaika.»

Kõpu vallavanem Tõnu Kiviloo märkis, et vald pole Viljandi loomade varjupaigaga lepingut sõlminud, sest selleks pole vajadust. «Oleme ise hakkama saanud. Meil oli küll üks juhtum, aga see lahenes kiiresti,» märkis Kiviloo.

Tragid tudengid teevad oma teatri

MARGUS HAAV
margus.haav@ajaleht.ee

Tartu ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia kümnes lend rajab endale Tartusse teatri. See kannab nime Must Kast ja tegutseb Genialistide klubis.

Avapidu on rihitud homseks, rahvusvaheliseks teatripäevaks.

Kümnenda lennu 17 noort unistavad pakkuda häid lavastusi, mis kõnetaksid nende ümber elavaid inimesi. Nende teater ei kõrguks uhkes üksinduses mäe otsas, vaid oleks vaatajale lähedal, tegemata seejuures kunstis järeleandmisi.

Kunst ja majandus

Kursusel lavastajaks õppiva Lennart Poomi kinnitust mööda on ettevõtmine märgilise tähendusega.

«Viimane kord läks kursus Von Krahli ja kultuuriakadeemiast on tekkinud Cabaret Rhizome, aga meie eripära on see, et juba kooliajal ehk kolmandal kursusel teeme endale päris oma teatri. Minu meelest on see väga äge,» rääkis Poom.

Poomi sõnul leppis kursus kokku, et kui kellelgi juhtub tekkima tahtmine liituda mõne teise teatriga, ei hakata teda takistama.

«Kui keegi juhtub ära minema, proovime ikkagi koos olla,» kõneles ta. «Katsume ise kõigega hakkama saada, mis tähendab peale loomingulise poole ka raamatupidamisega tegelemist. Oleme püüdnud ennast kõige vajalikuga kurssi viia. See on parajalt tüütu, aga seda lihtsalt peab teadma.»

Publik on järele katsutud

Kui majandamine tahab veel harjutamist, siis loomingulise küljega muresid paistmas ei ole. Kursusel on neli lavastajat. Tartu publiku on kümnes lend juba mitu korda proovile pannud ning väga rahule jäänud.

«170–180 inimest on saalis, ega sinna rohkem mahugi,» rääkis Lennart Poom. «Välja on kujunenud ka püsipublik.»

Äsja lõppenud teatrinädalal «Märtsidionüüsia» toodi välja üheksa lavastust.

«Küsimus on selles, kellele me teatrit teeme – kas iseendale või ikkagi teistele,» mõtiskles Poom. «Me ei taha teha anonüümkirja iseendale, pigem otsime kogukonnateatrina seda, kuidas oma panust anda.»

Kümnenda lennu repertuaaris on 15 lavastust. Osa kursuse lavastajate diplomilavastusi on juba lavaküpsed ning neid tuleb veel.

Kui Silver Kaljula välja arvata, on kõik kursuse noored pärit väljastpoolt Viljandimaad. «Oleme tulnud kes Haapsalust, kes Tallinnast, kes Tartust,» rääkis Poom. «Viljandi on õppimiseks väga mõnus koht – siin pole suuri ahvatlusi. See on hea, kui tahta tööle pühenduda.»

Motomess võib viimase tõuke anda sellele, kel tsikliostmise mõte ammu kuklas on tukselnud. Teised saavad end uusimate saavutustega kursis hoida või lihtsalt silmal puhata lasta. ÜLLAR PRIKS

MOTO

Kevad saabub põrinaga

ÜLLAR PRIKS
yllar.priks@ajaleht.ee

Nii maanteeameti registri andmed kui arvukad motokokkutulekud ja messid annavad märku, et vabaduse tunde ihalejaid sigineb iga aastaga jõudsalt juurde.

Maanteeameti registreerimistalituse peaspetsialisti Aime Parve sõnul oli veebruaris Eestis arvel 38 992 mopeedi ja mootorratast. Alles möödunud aasta algul oli neid registris 35 381. Viljandimaa garaažides peaks statistika põhjal kevadet ootama 2260 säärast liiklusvahendit.

Üsna suure osa, üleriigilises mõõtmes umbes kolmandiku kaherattalistest moodustavad rollerid. Tagasihoidliku kütusekuluga ning kasutaja madalamat vanusepiiri lubavad sõiduriistad on populaarsed nii kooliõpilaste kui linnas palju liikuvate tööinimeste seas.

Seda, et kahel rattal vuramine inimestele pinget pakub, näitas ka läinud nädalavahetusel Tartus aset leidnud mess «Motoexotika», kuhu jagus ohtralt nii uudistajaid kui eksponente. Enamasti esitleti võimsaid ja läikima poleeritud tehasetsiklite tippmudeleid ning käsitöörattaid. Isu tõstmiseks oli nii mõnegi mootorratta otsa istuma sätitud lühikeses seelikus siresäärne neiu.

Ilus ka eemalt

Külmaks ei jäta tsiklid neidki, kes motonakkusele immuunsed. Tõeliste entusiastide kõrval käivad messidel ja festivalidel kroomist sätendavaid muskelrattaid piidlemas ka ökonoomseid väikeautosid eelistavad pereisad.

Igal aastal tehakse järjest rohkem mootorrataste ja mopeedide ostu-müügitehinguid. Näiteks 2010. aastal registreeriti Viljandimaal 65 mootorratast, neist uusi 26. Järgmisel aastal olid need arvud vastavalt 168 ja 22 ning möödunud aastal 189 ja 78. Müstiline hüpe toimus registris aga 2012. aastal, mil maakonnas võeti arvele 803 mootorratast ja mopeedi. Otse tehasest teedele sätituid oli nende seas 57.

Kuigi kevadhooaeg alles koputab uksele, oli Aime Parve andmeil tänavu veebruariks Viljandis arvele võetud kolm uut ja neli kasutatud kaherattalist mootorsõidukit.

Et kaherattalisi sõiduvahendeid on liikluses aasta-aastalt järjest rohkem, tuleb ka teistel liiklejatel nendega aina enam arvestada. Liiklusavariisid, milles osales mootorratas või mopeed, oli möödunud aastal õnneks võrdlemisi vähe. Meie maakonnas juhtus neid kuus, riigis kokku 166.

Liikluses peksupoisid

Viljandi politseijuhi Alvar Pähkli sõnul on hulljulgete tsiklil kihutajate tippajad möödas ning paraku juhtub enamik õnnetusi seetõttu, et autojuhid ei pane neid tähele.

«Olen ignoreerimist ka ise kogenud, sest sõidan palju jalgrattaga,» nentis Pähkel. Ta rõhutas, et liikluses on kõik võrdsed ning silmad tuleb lahti hoida. «On ju kahel rattal liikujad vähem kaitstud ning nende pidama saaminegi keerulisem.»

Kährik käis eile linnaelu uudistamas

Eile lõuna ajal võisid möödujad Viljandi tervisekeskuse peaukse juures näha segaduses kährikut. Metsaasukal õnnestus plehku pista enne, kui püüdjad kohale jõudsid.

Teiste seas nägi kährikut Sakala küljendaja Liina Valt, kes pisut pärast kella 12 tervisekeskusesse sisenes. Paarkümmend minutit hiljem, kui ta majauksest välja astus, oli loom endiselt seal. Üks tervisekeskuse töötaja andis teada, et loomale tullakse järele.

Viljandi loomade varjupaiga juhataja Armin Rüster ütles, et talle tuli mitu kõnet, milles inimesed kesklinnas uitavast kährikust teada andsid.

«Meie tegeleme siiski koerte ja kassidega. Linna eksinud metsloomad on omavalitsuse haldusala,» lausus Rüster. Ta lisas, et vaid siis, kui leitud loom on haige ja hukatakse, toimetab varjupaik selle Väike-Maarja loomsete jäätmete käitlemise keskusesse.

Viljandi linnamajanduse spetsialisti Toomas Vilbergi sõnul on linnal metsloomade püüdmiseks kokkulepe jahimeestega. «Sellel kährikul õnnestus aga enne põgeneda, kui mehed kohale jõudsid,» nentis Vilberg.

Linna eksinud metsloomast tulekski kõigepealt teada anda linnavalitsusele, kes siis looma püüdmise organiseerib. (Sakala)

Kährik kössitas tervisekeskuse peaukse juures nurgas umbes pool tundi, enne kui teed jätkas. LIINA VALT

Maksuametnikud lähevad pisivõlgnike kallale

Maksu- ja tolliamet teatas, et õige pea hakkavad ametnikud rangemalt sisse nõudma väikseid võlgu, millest suurem osa on pisemad kui kümme eurot.

Maksu- ja tolliameti sissenõudmise üldmenetluse talituse juhataja Maila Heile kutsub kõiki väikevõlglasi vabatahtlikult oma võlga ära maksma, sest lähemal ajal hakkab amet maksuvõlgu senisest rangemalt sisse nõudma.

Heile sõnul oli vähem kui 10-eurose maksuvõlaga isikuid 18. märtsil 16 454 ning nende maksuvõlgade summa kokku oli 67 000 eurot. Maksuvõlg, mis jääb 10 ja 50 euro vahele, oli 12 571 isikul summas 268 000 eurot.

«Just need isikud peaksid nüüd oma maksuvõla vabatahtlikult tasuma. Neile saadetakse lähiajal selle kohta teade ja kui tasumist ei järgne, saadetakse võlglastele juba sundtäitmise hoiatusega korraldus. Sellele järgneb sundtäitmine,» kõneles Heile.

Et seda vältida, palub maksu- ja tolliamet kontrollida maksuvõla andmeid ning võlg kiiresti tasuda. Kõige lihtsamalt ja kiiremini saab maksuvõlga kontrollida e-maksuameti/e-tolli kaudu aadressil www.emta.ee. Kellel seda võimalust pole, saab infot küsida piirkondlikust teenindusbüroost või võlainfo telefonil 1811. (Sakala)

Viljandimaal tuleb haigestunuid juurde

MARKO SUURMÄGI
marko.suurmagi@ajaleht.ee

Viljandimaa on Eestis üks neist vähestest paikadest, kus viirusnakkused ei kavatsegi taanduda. Haigla ei saa seetõttu tühistada külastuskeeldu ning suurenenud on ka haiglasse pöördujate hulk.

Haigla kommunikatsioonijuht Krista Valdvee sõnas, et enamasti tullakse erakorralise meditsiini osakonda õhtuti ja nädalavahetustel, kui perearsti tööaeg on lõppenud. Põhilised kaebused on halb enesetunne, köha, nohu, palavik ja lastel ka kõrvavalu – hädad, millega poleks põhjust haiglasse minna.

«Ei saa öelda, et kõik pöördumised on põhjendamatud, sest viimasel ajal on diagnoositud kopsupõletikke, mis vajavad haiglaravi,» lisas Valdvee. «Siiski oleks viirushaigusesse nakatunul mõistlik püsida kodus ning konsulteerida telefoni teel oma perearstiga.»

Ta lisas, et erakorralise meditsiini osakonda pöördumise põhjus peaks olema kiiret sekkumist vajav seisund, mitte nädal otsa kestnud kehv enesetunne.

Terviseameti viimastel andmetel läks nädala jooksul kogu Eestis ülemiste hingamisteede viirusnakkuste tõttu arsti juurde 4883 haigestunut, neist 47 protsenti olid lapsed.

Viljandimaa kuulus nende viie maakonna sekka, kus haigestumine oli keskmisest suurem, ning oli üks väheseid piirkondi, kus nakatunute arv endiselt kasvas. Seetõttu ei saa Viljandi haigla tühistada külastuskeeldu. Näiteks eelmisel nädalal diagnoositi Viljandi haiglas A-gripp üheksal patsiendil. Selle nädala esimese kahe päevaga tuvastati A-gripp juba kahel inimesel ning üks haigestus ka paragrippi.

Linn andis vanade majade omanikele taastamistoetust

Viljandi vanalinnas asuvate hoonete omanikud said linnavalitsuselt 16 000 eurot restaureerimistoetust, et teha korda vanade majade aknaid ja uksi.

Määratud toetused jäid 500 ja 1600 euro vahele ning neid jagus 17 maja omanikule. Kõige rohkem taheti abi vanade akende restaureerimiseks, kuid toetust küsiti ka uste parandamiseks ning kogu hoone fassaadi remontimiseks või värvimiseks.

Üks inimene saab linna abiga teha oma majale uue aia ja värava ning ühel majal aitab linn vahetada välja teise korruse rõdu ning uuendada teisele korrusele viivat treppi.

Linn annab vanalinna hoonete omanikele restaureerimistoetust igal aastal. (Sakala)

KOMMENTAAR

Eelajaloolised elukad on hinnas

JÜRI KUKK
vaatleja

Aafrika riikide kodusõjad toovad välja ka võikaid kuritegusid looduse vastu: ühes Kesk-Aafrika kõrvalises kohas leiti mõne aja eest kümmekond lahingurelvadest tapetud elevanti. Kaugel eemal rahulikus Siberis jahitakse aga elevantide väljasurnuid eellasi.

Nimetatud juhtumi puhul Aafrikas olid loomadel mõistagi ära raiutud võhad ehk kihvad. Pole teada, kas tegu oli mässuliste katsega teenida raha uute relvade ja laskemoona ostmiseks või saatsid veretöö korda valitsusvägede sõdurid, kellele sageli ei maksta palka välja.

Salakütid said ilmselt raha kätte, kuid salakaubavedajatel pole kerge hinnalisest saagist lahti saada: 1989. aastal kehtestati ülemaailmne elevandiluuga kauplemise keeld. Nõudluse vähenemist polevat siiski märgata ja need suured loomad on endiselt ohus. Eriti Aafrika elevandid, sest erinevalt India elevantidest on neil võhad nii isas- kui emasloomadel. 2012. aastal konfiskeeris Hongkongi toll 5,5 tonni elevandiluud.

Elevandiluu suurim kokkuostja on Hiina, kus käsitöölised on juba aastatuhandeid võhkadest valmistanud ida kultuuri ja usunditega seonduvaid tarbeesemeid. Sellist kunsti nii lihtsalt välja ei suru ja võhkadele pole leitud ka sobivat alternatiivi. Lisaks on meistritele tähtis, et luu pärineks just loodusest ehk siis kihvakandjatelt.

Sotsialismi lagunedes ja turumajanduse arenedes ilmus aga turule uus kaup: mammutikihvad (tegelikult algas see äri juba tsaariajal). Peamiselt saadakse neid Venemaa põhjaaladelt, kus neid arvatakse maa sees peituvat veel miljoneid.

Mammutite väljasuremine jääb 10 000 aasta taha, ehkki viimased neist kadusid Maalt umbes 3700 aastat tagasi, kui jääaja lõpu veetõus hävitas neile söögikohaks olnud rohumaad ja ajas nad üksikutele saartele. Veel praegugi tõstab maa oma põuest välja lausa terveid loomakorjuseid – see on tingitud globaalse soojenemise tagajärjel asetleidvast igikeltsa ja jäälaamade sulamisest. Võhakütid leiavad loomakehad sageli neist leviva haisu järgi.

> **Ajakirja GEO andmetel on 70-kilose mammutivõha hind umbes 45 000 eurot.**

Mammutiluu suurim kokkuostja on samuti Hiina. Sinna läheb 90 protsenti aastasaagist ehk umbes 60 tonni ning sellele kraamile ei laiene rahvusvahelised lepped nagu elevandikihvadele. Äri takistavad vaid eri riikide erinevad seadused. Mammutikihvade otsimine ja nende vahendamine on saanud lausa tööstusharuks.

Nii tormavad igal aastal sajad vene ja teistegi rahvaste mehed Siberi tundrasse ja veelgi kaugemale, Põhja-Jäämere asustamata saartele. Minnakse kevadel, kui jää veel kannab, ja naastakse sügisel, olles seega pool aastat kodust ära. Sõidetakse paatide, mootorsaanide ja roomikautodega. Teed otsitakse GPS-seadmetega, võhkade järele minnakse aga sageli helikopteriga. Otsijaid kimbutavad ennekõike piirivalvurid, sageli altkäemaksu pärast.

Vahel saavad mehed suvega kätte terve varanduse. Juhtub aga sedagi, et naastakse tühjade kätega või jäädaksegi tühjadele väljadele. Näljanäpistus on meestele igatahes tuttav tunne. Töö on raske, sageli tuleb võhku välja murda paljanditest.

Ajakirja GEO andmetel on 70-kilose mammutivõha hind umbes 45 000 eurot. Jakutskis on kvaliteetse mammutikihva kilohind 15 000 rubla ehk 400 eurot. Hind oleneb pakkujast, kohast ja kvaliteedist. Hongkongis maksab nikerdatud mustriga võhk 800 000 eurot.

See mammutikihv leiti Venemaalt Taimõri poolsaarelt. REUTERS

Seni on Eestile turvatunnet lisanud NATO hävitajad. MARGUS ANSU (POSTIMEES)

MÕTE

Lahkuv kaitseminister soovib Eestisse USA vägesid

Urmas Reinsalu sooviks USA vägesid Eestis näha juba tänavu.

Ametist lahkuv kaitseminister Urmas Reinsalu nõustus Ameerika ajaloolasega, kelle hinnangul peaks USA tooma oma väed Balti riikidesse.

USA sõjaajaloolane ja välispoliitika analüütik Max Boot kirjutas veebiajakirjas Commentary, et Ühendriigid võiksid väed Balti riikidesse viia, enne kui Venemaa president Vladimir Putin seda nõrka kohta ära kasutab, nagu ta tegi Ukrainas ja Gruusias.

Reinsalu sõnul on see väga hea mõte ja pole võimatu, et see ka selle aasta jooksul juhtub.

«Ma toetan seda kahel käel,» ütles kaitseminister. «See, et Ameerika sõdurid oleksid püsivalt Eestis, oleks üks meie kõige tugevamaid julgeoleku tagatisi.»

Kui suurriigi vägesid ei ole võimalik püsivalt Eestisse paigutada, püüab kaitseministeerium siia kutsuda roteerivaid üksusi. Kui ka seda ei juhtu, tuleks Reinsalu sõnul kohale tuua vähemalt nende varustus või korraldada visiite ja õppusi.

«Ega juhuslikult saada meie sõjalised partnerid praegu õhukaitsesse lennukeid juurde,» jätkas Reinsalu. «Selliste sammudega püüavad Euroopa ja lääneriigid Venemaale kui võimalikule agressorile näidata, et meie riikides on sõjaline kohalolu füüsiliselt olemas.»

Reinsalu tegi jaanuaris Ühendriikide kaitseministrile Chuck Hagelile ettepaneku saata Balti riikidesse roteeriv üksus. «Ta võttis selle kaalumiseks ega väljendanud eitavat hoiakut,» ütles Reinsalu. «Kindlasti on see idee Ukraina sündmuste valguses saanud hoopis teise mõõtkava.»

Ka USA asepresident Joe Biden ütles eelmisel nädalal Vilniuse visiidil, et roteerivad üksused võivad Balti riikidesse saabuda. Ta nentis, et USA-s on hakatud uurima, kuidas vägesid Baltikumi tuua nii, et see oleks mõlema poole väeosadele efektiivne.

«Ma arvan, et see on täiesti mõistlik,» rääkis Reinsalu. «Juba selle aasta perspektiivis võiks olla Ameerika Ühendriikide roteeriv üksus Balti riikides. Meie huvi oleks, et üks selle selge paiknemiskoht oleks Eestis.» (Postimees)

Uus valitsus astub ametisse

President Toomas Hendrik Ilves nimetab täna Kadriorus ametisse Reformierakonna ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna (SDE) valitsuse.

Valitsuse moodustamiseks volitused saanud peaminister Taavi Rõivas tutvustab riigipeale eelnevalt valitsuse liikmeid, teatas presidendi kantselei pressiesindaja.

Rõivase moodustatud Reformierakonna ja SDE valitsuses jätkavad Reformierakonna ministritena rahandusminister Jürgen Ligi, kultuuriminister Urve Tiidus, välisminister Urmas Paet ja keskkonnaminister Keit Pentus-Rosimannus. Senine justiitsminister Hanno Pevkur asub uues valitsuses siseministriks. Tervise- ja tööministriks saab senine Tartu meer Urmas Kruuse ning väliskaubandus- ja ettevõtlusministriks Anne Sulling.

SDE ridadest asub kaitseministriks Sven Mikser, haridus- ja teadusministriks Jevgeni Ossinovski, majandus- ja taristuministriks Urve Palo, justiitsministriks Andres Anvelt, sotsiaalhoolekandeministriks Helmen Kütt ning põllumajandusministriks Ivari Padar. (BNS)

VÄLISMAA

USA eksjuhid hindavad Krimmi tagamaid

Endise USA presidendi Jimmy Carteri sõnul oli Krimmi annekteerimine vältimatu, sest Venemaa peab poolsaart osaks oma territooriumist ja paljud Krimmi elanikud peavad end venelaseks.

«Vene presidendil Vladimir Putinil ei tohi aga lasta kaugemale minna,» ütles Carter esmaspäevaõhtuses David Lettermani telesaates.

Carter märkis, et kuidas ka USA president Barack Obama ja Euroopa ei oleks püüdnud, Putin oleks Krimmi ikka annekteerinud.

USA endine välisminister kindral Colin Powell ütles Washingtonis toimunud ärikonverentsil, et USA-l tuleks Venemaa-vastaste majandussanktsioonide rakendamisega ettevaatlik olla.

Powell selgitas, et olles välisministrina Venemaa presidendi Vladimir Putiniga korduvalt kokku puutunud, ei ole tal tema suhtes illusioone. Tema sõnul tuleb ameeriklastel tunnistada, et Putin on vene rahva seas hinnatud president, kes teeb asju, mis ameeriklastele ei meeldi, kuid millele sanktsioonidega vastamisega tuleks ettevaatlik olla, sest ka temal on pikk nimekiri võimalikest USA-vastastest sanktsioonidest.

Powell tõi näiteks USA lennukitootja Boeingu, millel on Venemaal uurimis- ja testimiskeskus. Firma kasutab Vene alumiiniumi ja titaani ning müüb Venemaale hulgaliselt lennukeid. (AP, Kauppalehti, BNS)

Venemaa asub hindama venesõbralikkust

Moskva turismimess «Intourmarket» esitles uut assotsiatsiooni Venesõbralik. Ühenduse eesmärk on luua vene turistidele välismaal reisimiseks võimalikult mugavad tingimused. Lisaks peab loodav organisatsioon hoolitsema vene keele leviku eest ja parandama riigi kuvandit mujal maailmas.

Venesõbralik assotsiatsioon asub koondama neid välismaa hotelle, transpordifirmasid, toitlustus- ja meditsiiniasutusi, muuseume ja teemaparke, mis on huvitatud vene turistide ligimeelitamisest.

Selleks et saada venesõbralikuks, peab organisatsioon tõestama, et seal töötab vene keelt kõnelevaid inimesi. Hotellides peab saama näha Vene telekanaleid ja restoranides võimaldatama venekeelset menüüd. Kui kõik nõuded on täidetud, väljastatakse firmale venesõbralikkust kinnitav sertifikaat.

Assotsiatsiooni organiseerimiskomitee kinnitusel on 40 protsendile välismaale reisivatest venelastest keeleprobleem kõige suurem. Maailma turismiorganisatsiooni andmetel käis mullu välismaal kokku 52 miljonit Vene kodanikku. (Postimees)

TEEMAD

Toimetaja MARGUS HAAV, 433 0046, margus.haav@ajaleht.ee

90 800

Kultuuriministeerium toetab uute heliteoste tellimist 90 800 euroga. Heliloojaid, kelleni programmi tugi seekord jõuab, on kokku 38.

KARIKATUUR

XI Edmund Valtmani nimelisele karikatuurivõistlusele laekus pilte 15 autorilt.

- Näitusel saab neid näha alates laupäevast
- Ka linnagaleriis avatakse laupäeval karikatuurinäitus

Allikas: Sakala keskus

Sakala keskuses ja linnagaleriis näeb varsti naljapilte

Naljapäeval, 1. aprillil auhinnatakse Viljandi Sakala keskuses XI Edmund Valtmani karikatuurivõistluse paremaid autoreid.

Seni ainsa eestlasena Pulitzeri preemia pälvinud karikaturisti nime kandev võistlus kandis sel aastal pealkirja «Seks korraks läbi».

«Valime igal aastal võistlusele teema, mis annab karikaturistile mõtteruumi ja võimaluse pildile mitut moodi läheneda,» lausus korraldaja Teet Lindma.

Igal karikaturistil oli õigus saata võistlusele viis tööd. Tähtajaks, 15. märtsiks oli Sakala keskusesse laekunud pilte 15 autorilt. Praeguseks on žürii oma otsuse langetanud.

Publikule teeb kolmeliikmeline žürii kuus selle võistluse paremat karikaturisti teatavaks 1. aprillil Sakala keskuses peetaval huumoripeol «Grupipilt», kus püüavad publikut naerutada Peeter Kaljumäe, Raimo Aas, Margus Abel, Valdo Jahilo, Küla-Karla, Andrus Tamm ja Jüri Paet ning mängib ansambel Tip Malts.

Karikatuurivõistlusele saadetud tööde paremikku on võimalik näha alates 29. märtsist Sakala keskuse jalutussaalis. Peopublikul on aga võimalik mälestuseks saada valik võistlustöödest, sest naljapäevaks valmib neist Monika Hindi kujundatud brošüür.

Pilapilte ja karikatuure eri riikide autoritelt on võimalik vaadata ka Viljandi linnagaleriis: alates 1. aprillist on seal avatud rahvusvaheline näitus «Linlane naerab».

Need pildid jõuavad Viljandisse Eesti huumoriliidu vahendusel. Peale lähiriikide on väljapaneku tarbeks karikatuure saadetud ka näiteks Brasiiliast, Hiinast, Indiast, Aserbaidžaanist, Marokost ja Indoneesiast. Rohkesti laekus töid Eesti autoritelt, samuti Venemaalt, Ukrainast ja Serbiast.

Edmund Valtman õppis aastatel 1927–1930 Adamsoni algkoolis ja Viljandi maagümnaasiumis. 1934. aastal teenis ta Viljandis kaitseväes ning aastatel 1940–1942 töötas Viljandi linnavalitsuses ja maakonnavalitsuses mitmes ametis.

1944. aastal põgenes Edmund Valtman koos abikaasaga Eestist. Aastatel 1945–1949 viibis ta põgenikelaagris Saksamaal ja aastal 1949 asus elama Ameerikasse. Perioodil 1951–1975 töötas Edmund Valtman ajalehe Hartford Times karikaturistina. 1962. aastal pälvis ta oma poliitiliste karikatuuride eest Pulitzeri preemia.

Pärast auhinna saamist hakkasid Valtmani karikatuurid ilmuma rohkem kui saja riigi ajakirjandusväljaannetes, sealhulgas Washington Postis ja New York Timesis. Karikatuure joonistas ta kõrge vanuseni. (Sakala)

ELMO RIIG

Karikatuurivõistlusele saadetud tööde paremikku on võimalik näha alates 29. märtsist Sakala keskuse jalutussaalis. Pilte sätib paika Teet Lindma.

DEBÜÜTALBUM

Mesise kõlaga, aga mitte liiga magus

AIVAR TRALLMANN,
linnakodanik,
muusikasõber

Täna esitleb lauljatar Liina Saar pärimusmuusika aidas omaloomingulist helikandjat «Some Other Me». Kontserdi ja plaadi tutvustus on lakooniline: fantaasiaküllases muusikas kohtub akustiline kõla elektroonikaga.

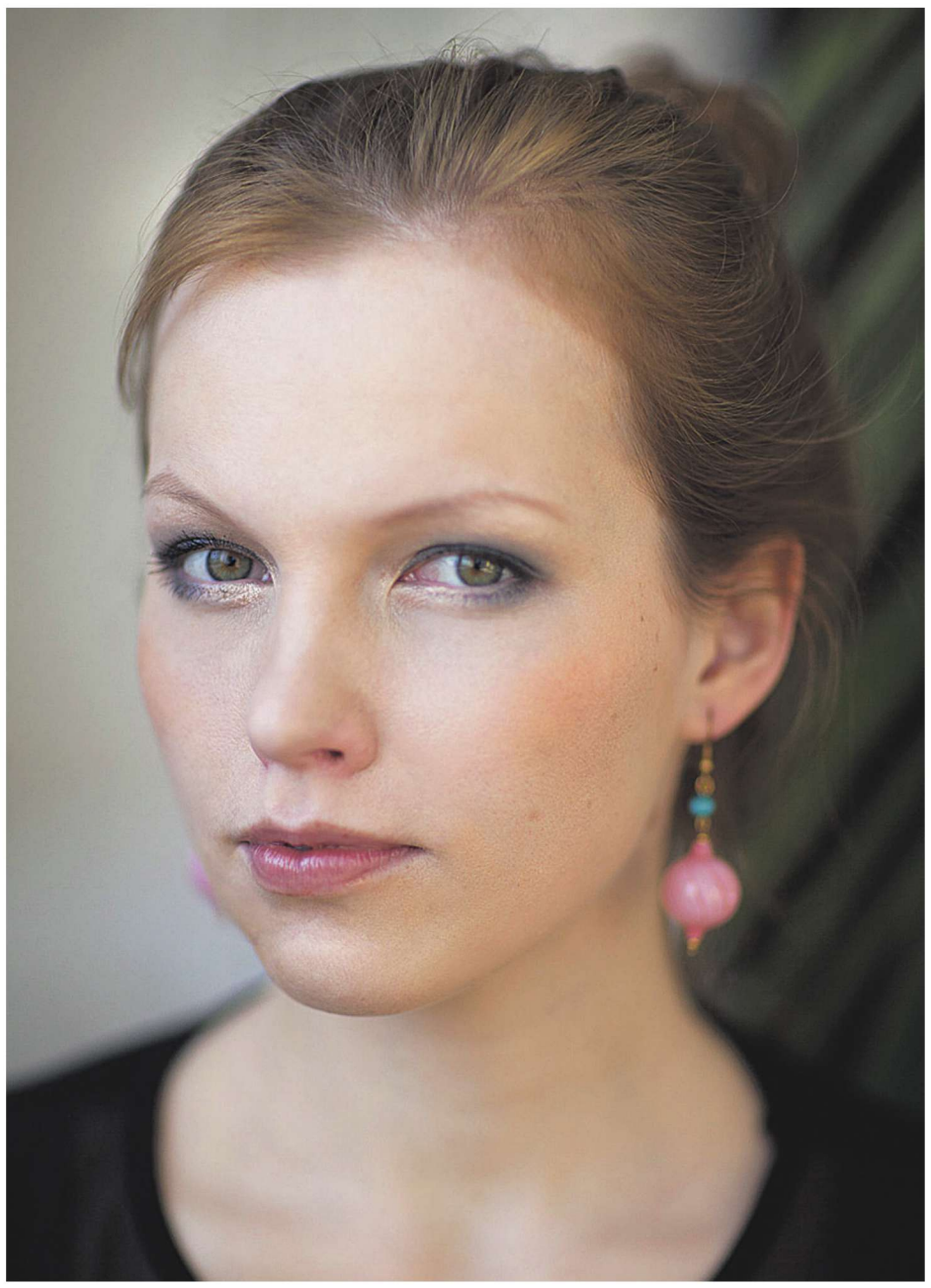

Täna saab MiaMee kontserti kuulata Viljandi pärimusmuusika aidas, homme Tallinnas klubis Philly Joe ja ülehomme «Tallinn Music Weekil». SIGRID VIIR

Ansambel viljeleb eksperimentaalmuusikat, jättes ruumi mängulisusele ja improvisatsioonile, luues aina uusi helimaastikke. Koos lauljatariga on laval Anni Egecioglu (tšello, vokaal), Mart Soo (kitarr, *live*-elektroonika), Taavi Kerikmäe (klahvpillid, *live*-elektroonika) ja Tõnu Tubli (trummid).

Meenub, et esimest korda kuulasin Liina Saare laulu kõige esimesel «Koolijazzil» 2004. aasta 1. juunil, saatjaks Siim Aimla juhendatav Otsa kooli bigbänd. Hilisemad kokkupuuted ongi olnud festivalil «Koolijazz=Jazzikool», kus Liina Saar on mitu korda juhendanud lauljate õpitubasid. Mullusel festivalil astus ta lavale koos ansambliga Ajavares.

Siis veel mõned esinemised džässiklubis, ka ansambliga MiaMee. Aga ega sünnilinnas kümne aastaga väga palju esinemisi olegi kogunenud. Viljandist lauljatar siiski võõrdunud ei ole: tema lähedased elavad siin ja pealegi juhendab ta kultuuriakadeemias noori lauljaid.

Liina Saar, kas võib nüüd lausuda, et kaua tehtud, kaunikene. Seda plaati andis oodata.

Osa plaadil kõlavatest lugudest on tõesti juba viis-kuus aastat tagasi kirjutatud. Lisades iga aasta kohta paar lugu, jõuamegi tänasesse päeva. Varem ei olnud päris õiget tunnet, et peaks plaadi välja andma. Mängides oma muusikat selle koosseisuga, sai aga selgeks, et materjal on salvestuseks küps.

Ma ei tea, kas võib öelda kaua tehtud, kaunikene. Igatahes on väga oluline, et see muusika on nüüd jäädvustatud, ja julgen oma nime alla kirjutada küll.

Mul on hea meel, et sain just nende muusikutega koostööd teha, sest tänu neile saavutasid lood õige kõla ja terviklikkuse. Loodan, et see plaat ei jäta kuulajaid külmaks, vaid pigem inspireerib.

Te andsite oma plaadi ise välja – see on suur ettevõtmine. Kas oli ka kahtlusi, et ei tule toime?

Selle plaadi tegemine oli tõesti esimene suurem projekt, mida olen julgenud niiviisi üksi juhtida. Ega ma alguses kõiki samme osanudki ette näha ja järgmine kord teen paljutki teistmoodi. Õnneks oli lähedal inimesi, kes abistasid.

Kokkuvõttes oli huvitav ja õpetlik protsess. Lihtne ei olnud, aga seda rõõmustavam on tulemus.

Mida tähendab MiaMee?

MiaMee on selline veidi mesise kõlaga, aga mitte liiga magus nimi, mis otseselt ei tähenda midagi. Tähenduse saab see meie muusika kaudu.

MiaMee on mäng, kus uus maailm tekib muusikast, mille loovad mängijad.

Kuidas te leidsite muusikud, kellega koostööd teete? Või leidsid nemad teid?

Koostöö muusikutega sai alguse paar aastat tagasi, valmistudes eksamikontserdiks Stockholmis. Anniga kohtusime mõni aasta varem õpingute ajal Göteborgis ja soovisin kindlasti temaga koostööd jätkata. Otsisin lisaks muusikuid, kes oleksid huvitatud elektroonilisest helimaailmast, ning see viis kokku Taavi Kerikmäe ja Mart Sooga. Tõnu Tubli on ansambli kõige värskem liige. Viljandi kontsert ongi alles teine, kus selle kooslusega mängime.

Meedia heledat tähelepanu olete suutnud vältida. Teie tegemisi on kajastatud lakooniliselt, «Eesti laulul» osalemist ehk pisut rohkem. Kui tähtis on meedia vaateväljas olla?

Ideaalis võiks olla looming see, mis inimesi kõnetab. Aga selleks, et oma publik üles leida, on meedia abi tarvis. Sel põhjusel saigi osa võetud «Eesti laulu» konkursist.

Liina Saar on üllatavalt levinud nimi – guugeldades leiab mitu tegusat nimekaimu. Kas see on ka segadusi tekitanud?

Seni ei ole. Aga tean, et mul on mitu nimekaimu. Hiljuti näiteks hakkas üks Liina Saare nimeline tütarlaps MiaMee fännilehel meie austajaks.

Olete õppinud Göteborgis ja Stockholmi kuninglikus muusikaakadeemias. Mida see teile on andnud? Kas ei tekkinud mõtet Rootsi elama jääda?

Eks ma ikka mõtlesin sinna jäämisele. Elasin Rootsis kokku kuus aastat. Mingil hetkel aga tundus, et nüüd on vaja edasi liikuda. Seal oldud aeg pani mind Eestit teistmoodi nägema ja oma kodumaad rohkem hindama.

Saan ennast siin täpselt sama palju teostada ja midagi ei jää tegemata. Lisaks on ümber omad inimesed – see on mulle väga tähtis.

Rootsis oldud aeg andis peale mitmekülgse hariduse ja tutvuste võimaluse näha maailma teise nurga alt. Vahel peab Eestist väljas käima just selle pärast, et oskaks kõike siin jälle adekvaatselt hinnata.

JAHT

Soovimatute külalistega on võimalik edukalt võidelda

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Tänavusel lumevaesel talvel kerkis maapinnale tohutult mutimullahunnikuid ja see on aednike palgeisse lisanud nii mõnegi murekortsu.

Viljandi valla Kookla küla Suure-Kapsta talu peremees Gustav Siniväli võib aga muttidele mõeldes muiata ja vilet lasta. Tema on oma eeskujulikus iluaias, kus suviti näitab õisi 110 roosisorti, nendest nutikuse ja visadusega vabanenud.

Vedrulõksud aiapoest

«Seitse aastat tagasi ei olnud mu maja ümber rohulibletki – mutid olid kõik üles kündnud,» meenutab Gustav Siniväli.

Siis ostis ta aga Viljandi aiapoest kaks vedrulõksu ja asus tüütutele loomadele säru tegema. Aastate jooksul on ta nendega kinni püüdnud umbes 80 soovimatut külalist.

«Mutt on suurepärase haistmisega. Seetõttu kaevan uued lõksud esmalt maasse ja lasen neil seal kolm-neli päeva seista. Palja käega neid puutuda ei tohi ja ka hiljem tuleks ülespanemisel kasutada aiakindaid – mida mullasemaid, seda parem,» kõneleb aednik.

Kui Siniväli värsket kuhilat märkab, kaevab ta sellesse augu ja teeb käega katsudes kindlaks muti kulgemissuunad. Seejärel vinnastab ta mõlemad lõksud ja asetab ühe ühele, teise teisele poole muti liikumisteele. Ta fikseerib need jämeda traadiga, et tankina edasi rühkiv loom neid eest ei lükkaks.

Augu katab aednik puukoore ja õhukese mullakihiga, sest ehkki mutt on peaaegu pime, näeb ta oma imeväikeste, millimeetrise läbimõõduga silmadega valgust. Selleks et muti edasist tegutsemist märgata, kopsab Siniväli siledaks ka naaberhunnikud.

«Nii on võimalik toimida kõval pinnasel, näiteks murus või heinamaal. Pehmes peenras see lõks ei toimi – mutt lükkab selle lihtsalt kõrvale,» räägib ta.

Sinivälja sõnul söövad mutid ka lillesibulaid. Suurimat häda teevad nad aga sellega, et jätavad käike ajades taimede juured kuivale.

Mutimees annab nõu

End mutimeheks nimetav Antti Loodus on nende loomade vastu huvi tundnud maast madalast.

«Meie talukompleksi dendropark sai kunagi muttidest kõvasti kahjustatud. Seejärel viisin end kurssi kõigega, mis nende vastu maailmas on soovitatud,» ütleb ta.

Loodus ostis ja katsetas erinevaid püüniseid, praegugi on neid tema arsenalis seitset-kaheksat sorti. Ta on veendunud, et lõks ongi kõige efektiivsem viis muttidest vabaneda. Oma kogemusi jagab ta blogis: http://www.looduspere.com/mullamutt/. Samuti valmistab ja müüb ta mutilõkse ning vajaduse korral käib loomadega kohapeal võitlemas.

Loodus nendib, et põhimõtteliselt võib muttidest lahti saada ka nii, et passid hommikul labidaga värskete kuhilate juures ja kaevad nad välja, paraku võib tabamiseni kuluda kolm-neli tundi. Suur abi on tema sõnul osavatest koertest või kassidest, kes mutte jahivad ja välja ajavad.

Lihatoiduline loom

Tänavuse muttide rohkuse kirjutab Antti Loodus eelmise väga paksu lumikattega talve arvele, mis oli neile igati soodne. «Kui pojad pesast välja löödi, läks kõikjal kõvaks mürgeldamiseks. Loomakesed rajavad endale püsielupaiku, käike ja tunneleid ning otsivad toitu.»

Mutid jahivad Looduse sõnul vihmausse ning putukaid ja nende vastseid. Saagiks langevad ka karihiired, hiired, rotid, konnad, sisalikud ja maod. Päevas sööb mutt peaaegu oma kehakaalu jagu toitu, aastas koguni 36–37 kilo vihmausse.

«Mutt on tark loom. Suurimast teadaolevast muti toidukambrist leiti 1200 ussi, kes kaalusid kokku kaks kilo. Kõik nad olid eesosa ärahammustamisega liikumisvõimetuks tehtud,» kõneleb Loodus.

Kõige hõlpsam on mutil toitu jahtida peenras, sest seal pole juuri, mis teda takistaks. Liiati on huumusrikkas paigas rohkesti vihmausse.

Mõni lõks on väga ohtlik

Mutilõksud jagunevad Antti Looduse selgitust mööda pindmisteks, poolpindmisteks ja maa-alusteks. Toimivad need aga tema arvates kõik. Osade ülessättimine võib lihtsalt üsna keeruliseks osutuda. «Mõned on isegi ohtlikud: oskamatu paigaldaja võib oma sõrmeluud sodiks teha.»

Loodus rõhutab, et lõkse üles panema hakates tuleb muttide tegutsemisele mõelda ja õiged kohad leida.

«Inimesed kirjutavad tihtipeale, et mõni lõks absoluutselt ei tööta. See on valejutt! Nad lihtsalt ei oska püüda,» räägib ta. «Kui kusagilt käigust saab mõne muti kätte, siis nädala pärast tasub selle koha uuesti üle käia, sest uued mutid võivad omakorda sisse tulla.»

Võluvitsa nende loomade vastu Looduse sõnul ei ole. «Peab olema piisavalt mutiviha ning tuleb selgeks teha, kes ta on ja kuidas teda püüda. Kinni tuleb nabida ka naabri mutid – pelgalt peletamine pikas plaanis kasu ei too, sest nad ju paljunevad.»

Veel toonitab Loodus, et lõkse tuleks paigaldama hakata kevadel varakult – mutid tegutsevad aasta ringi.

Muttidest lahtisaamiseks kasutatakse ka kõikvõimalikke peletavaid vahendeid, näiteks pannakse käikudesse kassijunne või mootoriõli. «Olen kuulnud ka seda, kuidas käikudesse juhitakse auto summutist väljaheitegaasi. See aga reostab maapinda ja salvkaevusid,» märgib Loodus ning räägib, et muti koonul on karvad, mis on sadu kordi tundlikumad kui teistel imetajatel. «Need on kõige tundlikumad tervel planeedil! Ta võib mitme meetri peale vihmaussi värinat kuulda. Seega võivad ka muud vibratsioonid tema elukeskkonda häirida. Ja mida rohkem teda peletada või haisutada, seda enam ta kaevama hakkab. Ta teeb uued käigud väga kiirelt – paari päevaga on need valmis.»

Muttide peletamiseks mürkide kasutamine on Looduse meelest väga kahtlane: «Mis tahes mürk mõjub keskkonnale halvasti. Pealegi mutimürke Eestis ei ole ning hiire- ja rotimürke mutid ei söö.»

Palja käega Gustav Siniväli lõksu puudutada ei soovita, sest muttidel on üliterav haistmine.

2 × MARKO SAARM

MUTT

Mutt ehk Euroopa mutt (*Talpa europaea*) on mutlaste sugukonda muti perekonda kuuluv imetaja.

- Mutil sünnib tavaliselt kaks kuni seitse poega. Umbes viie nädala vanusena ajab ema nad enda juurest minema.
- Mutid on väga raevukad loomad: nad kaitsevad oma territooriumi ja kihutavad välja iga sissetunginu. Isaste muttide vahel käivad ägedad võitlused, nad võivad üksteist isegi ära süüa.
- Mutid on suurejoonelised kaevurid: nende käikude ja tunnelite süsteemid võivad olla mitmetasandilised. Aja jooksul võivad need kokku kukkuda ja maa vajumist põhjustada.
- Tunnelsüsteeme vajavad mutid toidu kättesaamiseks. Neid rajades võivad loomad gruppidena tegutsedes maa alt välja tuua mitu kuupmeetrit mulda.

Allikad: Gustav Siniväli, Antti Loodus

Vedrulõksud vinnastatakse ja asetatakse üks ühele, teine teisele poole muti liikumisteele.

ELMO RIIG

Mutti võib jahtida ka labidaga.

Väärtuslik kasukamaterjal

Mutinahk on niiskuskindel ja peab suurepäraselt sooja. Nii et sellest võiks saada väärt kasukamaterjali.

«Minu isa rääkis, et ennesõjaaegses Eesti vabariigis maksti mutinaha eest kokkuostus viis senti, mis oli toona päris korralik summa,» ütleb Gustav Siniväli.

Antti Loodus teab aga tõelisi mutikütte. «Üks härra, kes nüüd peab Soomes pensionäripõlve, oli lapsena püüdnud umbes sada mutti päevas ning käinud nahku Rakvere turul müümas. Püüdmiseks kasutas ta väga algelisi traatlõkse, aga ta teadis hästi, kuhu neid panna.» (Sakala)

ELMO RIIG

24 tundi

VABA AEG

Toimetaja KAIE MÖLTER, 433 0041, sakala@ajaleht.ee. Kuulutused tel 433 0062, kuulutused.sakala@ajaleht.ee

TEATER

Ugalas täna kell 19 «Ukuaru». Vaksali tänav 7, Viljandi. Tel 433 0777.

KONTSERT

Pärimusmuusika aidas täna kell 19 MiaMee «Some Other Me». Liina Saare debüütplaadi esitlus. Tasuja puiestee 6, Viljandi.

Sakala keskuses 28. märtsil kell 19 Kaunimate Aastate Vennaskonna kontsert «Kaunimad kuuekümnendad su elus». Tallinna tänav 5, Viljandi.

KINO

Männimäe salongkinos linastub täna kell 20 «Philomena». Riia maantee 52d, Viljandi. Tel 435 4845.

Sakala keskuses näidatakse kell 18 Ameerika päeva raames filmi «Walk the Line». Film on tasuta ja eestikeelsete subtiitriteta. Tallinna tänav 5, Viljandi.

ÜRITUSED

MTÜ Silmalaegas korraldab täna kell 11 pimedate, vaegnägijate ja vaegkuuljate abivahendite esituse ning annab konsultatsioone. Posti tänav 20, Viljandi.

Viljandi linnaraamatukogu lasteosakonna õppeklassis täna kell 18 väikeste sõprade meisterdamisklubi. Klubisse oodatakse 5–12-aastasi lapsi. Tallinna tänav 11/1. Tel 433 8660.

Männimäe salongkinos linastub «Philomena». Philomena (Oscari-võitja Judi Dench) on hoidnud tervelt 50 aastat südames suurt saladust, kuid enam ta ei suuda. Lapsest ilmajäämine ei anna naisele hetkekski asu ja ta otsustab oma poja üles otsida, et teada saada, kuidas tal elus läinud on. KAADER FILMIST

Metsaklubi eakad kogunevad täna kell 12 Eha tänav 4. Külla tuleb volikogu aseesimees Harri Aaltonen. Meenutame lõppevat kuud. Kaasa võtta küsimused ja rõõmus tuju.

Viljandi aianduse ja mesinduse seltsi aruande- ja valimiskoosolek on täna kell 13 Kanepi tänav 15. Palun liikmetel kohale tulla.

Pubis Suur Vend kell 22 seltskondlik karaokeõhtu. Turu tänav 4, Viljandi. Tel 433 3644.

Viljandi väärikate ülikooli loeng on 2. aprillil kell 15 raamatukogu galerii saalis. Eesti ja Euroopa Liidu arengust räägib riigikogu esimene aseesimees Laine Randjärv. Ootame rohket osavõttu. Tallinna tänav 11/1. Tel 433 8660.

Epilepsia ühingu kokkusaamine on 7. aprillil kell 17 Posti tänav 20. Teemaks 24. aprillil toimuva ühingu 20. aastapäeva pidulik tähistamine ja EEL-i suvelaagrisse registreerimine. Info tel 528 0131.

Rahvusvahelise tantsupäeva puhul avatakse 29. aprillil Ugalas näitus ja sinna on oodatud igasugused fotod, mis autori jaoks haakuvad sõnaga «tants». Fotod tuleb esitada hiljemalt 17. aprilliks. Lisainfo www.tantsunadal.ee.

NÄITUSED

Sakala keskuse fuajees on 30. märtsini Keity Pooki fotonäitus «Pildis Palestiina». Ameerika päev toob Viljandisse kaks näitust: «Earth Day» plakatite näituse ja fotonäituse USA rahvusparkidest. USA saatkonna vahendatud näitused on avatud 27. märtsini. Tallinna tänav 5, Viljandi. Tel 434 2070.

Viljandi linnaraamatukogu lasteosakonnas on märtsikuu lõpuni raamatunäitus «Üks väike tüdruk». Need on 5–7-aastaste tüdrukute lood elust, juhtumistest ja seiklustest nii kodus, lasteaias kui koolis. **Linnagaleriis** on 28. märtsini Viljandi huvikooli kunstiõpilaste fantaasiaküllane näitus «Maailm ühest pintslitõmbest». **Trepihallis** on Meelik Mälksoo fotonäitus «Siin- ja sealpool silmapiiri», **üldlugemissaalis** näitus «Eesti Postimees 150». Lehe väljaandmist alustas J. V. Jannsen 13. jaanuaril 1864. Tallinna tänav 11/1. Tel 433 8660.

Tarvastu raamatukogu näitusesaalis on kuni 12. aprillini näitus «Mulgimaa hing ja vaim», mida saab külastada raamatukogu lahtioleku aegadel. Info tel 436 6262.

Kondase keskuses näeb 13. aprillini Mella maalinäitust «Kirev käteta maailm», huvikooli eelkoolielaste laste maali- ja joonistuste näitust «Kunsti mäng» ja Toivo Tuudelepa markerimaale. Püsiekspositsioonis on Paul Kondase maalilooming Viljandi muuseumi kogust. Pikk tänav 8, Viljandi. Tel 433 3968.

Viljandi maavalitsuse teise korruse fuajees on Viljandi fotoringi näitus «Inimene». Näha saab erinevate autorite töid: Meelis Heli, Renno Lainevool, Endla Sagevus, Marek Aardevälja ja Madis-Siim Kull. Vabaduse plats 2, Viljandi. Tel 433 0400.

Uku keskuse teisel korrusel on Enn Loidi fotonäitus «Makromaailm». Tallinna tänav 41, Viljandi.

Suure-Jaani külalistemaja kohvikus saab vaadata Heldur Lassi värvilisi joonistusi «Teetähised». Ilmatari 3a, Suure-Jaani.

Karksi valla kultuurikeskuse sinises saalis on Eeva-Aet Jänese maalinäitus «Aspectus II» ja **teise korruse fuajees** rändnäitus «Põllumajandusreform». Neid saab vaadata kuu lõpuni. **Esimese korruse fuajees** on 6. aprillini üleval Remo Savisaare fotonäitus «Imelised linnud». Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Kohvikus Day Off on Teet Lindma pastellmaalide näitusmüük. Ostjad toetavad üle-eestilist karikatuurivõistlust Viljandis. Leola 51, Viljandi.

NIMEPÄEV

Tänased nimepäevalised on Immo, Imand, Imant ja Maanuel.

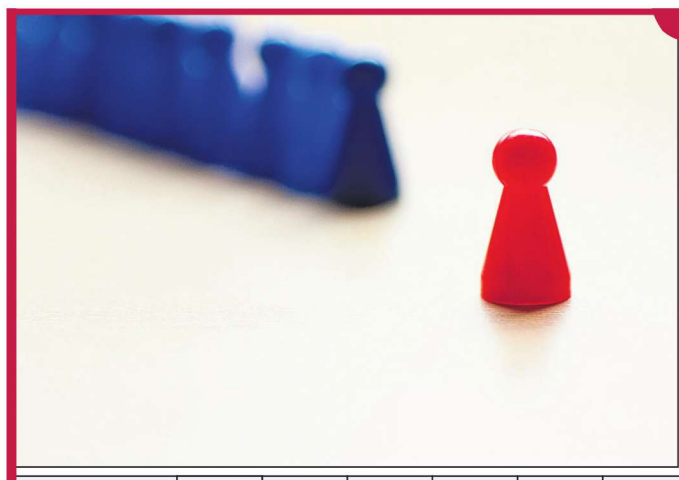

								JUPITI		LIISUPABER	EAST	E. KIRJANIK	KLASS	L. FEUCHT-WANGERI RAAMAT	MUSKEL	JUMALA-KARTLIK
								VEGETEE-RIMINE								
								SEE ON			TUNDLIK / INGLISE KIRJANIK					
								USA OSARIIK					UHKAMINE / HEINTAIM			
								VÕÕRTÄHT						ALUMII-NIUM / KIRUMA		
IMBUDA LASKMA		PIIMAAND-JATE MAJA	SIUG	ÜKS RIIGI SÜMBOLI-TEST	LIITIUM	JÕUJOOK	HÄÄLITSUS HOBUSE PEATAMISEL	PUHANG / JUUSTE KOHT				PAPA / KARIKAKAR (MURDES)				
KAUNIDUS				INDIAANI SUGUHARU					MUIDUJUTT / RAHULIK						KAALIUM / TÄNAV TARTUS	
																LAI KÕRVA-TA TEETASS
SUUDLUS					SUU-VÄLJA-SURNUD RAHVA LIIGE						PEAKORTER / LEVIMUS					
UNIVERSI-TAS TARTU-ENSIS			NSVL (INGL. K.) / JÄTK					VALGUS-KÜLLANE / ... KAPLINS-KI					KOLM- / KODULOOM			
TONN		SÕDIB PALESTIIN-LASTEGA / AASIA JÄRV					DŽUUTRIIE / ...POSITIIV					JUTUMULIN / PAIKKOND				
TEE LAHTI!				SPORTAUTO ON ... / EUROOPIUM						JÕGI EESTIS / RAUD						
AINE									HARU-OSAKOND / DETSI-							
LAEVA PIDUR						ANDERIKAS										

EESTI RAHVA RISTSÕNAD RISTIK

Karksi vald võtab tööle

Karksi vallahoolduse

JUHATAJA

kelle korraldada on valla haljastute ja avaliku ruumi heakord, haldamine ja arendamine

Eeldame, et
- sul on teadmised ja oskused heakorra valdkonnas
- oled võimekas tulemustele orienteeritud meeskonna juht
- oled hea suhtlemisoskusega, oskad märgata vajadusi, seada prioriteete ja planeerida aega
- sul on juhiluba ja soovitavalt ka isikliku auto kasutamise võimalus

Kasuks tuleb haljastuse eriharidus

Kandideerimiseks palume saata motivatsioonikiri ja CV **10. aprilliks 2014** e-postile vald@karksi.ee

Lisainfo arvo.maling@karksi.ee • tel 528 4740

Võtame rendile püsirohumaad ja põllumaad Pärnu- ja Viljandimaal.

Maru Lihaveis OÜ on aberdeen-angus tõugu lihaveise aretuse ja kasvatusega tegelev maheettevõte.

Kasutame maad tootmiseks, kuid samas ei kurna maad mürkidega ja ületootmisega.

Kui Sulle tundub, et meie võiksime Sinu maad hooldada ja sellele lisaväärtust anda, siis võtke palun ühendust!

Meie loomapere kasvab iga kevadega.

maru.lihaveis@gmail.com
+372 501 5437

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0043, madis.luik@ajaleht.ee

5

Korvpallimeeskond AP Mets peab täna kell 20.15 Viljandi spordihoones Eesti meistrivõistluste teise liiga *play-off*-ringi korduskohtumise meeskonnaga SK Rim / Scanweld. Esmaspäeval Tallinnas asetleidnud avamängus tuli viljandlastel vastase viiepunktilist, 74:69 paremust tunnistada.

Suurjooks ümber järve kutsub künnipäeval treeningule

Kaks ja pool nädalat enne ümber Viljandi järve jooksu kutsuvad võistluse korraldajad kõiki huvilisi ühisele treeningule, et rada proovida ja üksteiselt mõõtu võtta.

14. aprillil kell 18 antakse Viljandi staadionil treeningjooksul osalejatele ühine start. Osavõtumaksu ei küsita, rinnanumbreid ei väljastata ja lõpuprotokolli ei koostata. Küll aga saab igaüks staadionile paigaldatava kella abil fikseerida oma lõpuaja.

Ümber Viljandi järve jooksu korraldajad on treeningjooksu seadnud 14. aprillile, sest see on rahvakalendri järgi künnipäev. «Selleks päevaks pidid põllumeestel olema kõik põllutööriistad korras ja tööks valmis ning et põld hästi vilja kannaks, künti sel päeval ka üks vagu,» rääkis jooksu peakorraldaja Mati Jürisson. «Sümboolselt on see päev, mil ka jooksusõbrad saavad oma sportlikku vormi proovida ning esimese väikese võistluse maha pidada.»

1500

Ümber Viljandi järve jooksule on end pisut enam kui kuu enne starti kirja pannud juba ligi 1500 osalejat.

14. aprillil startijad peavad arvestama, et järve vastaskaldal Sammuli puhkebaasi ja Viiratsi telemasti vahel asuvasse koplisse ei ole neil sel päeval lubatud minna. See ala on jooksjatele avatud vaid 1. mail.

Ümber Viljandi järve jooksule on end pisut enam kui kuu enne starti kirja pannud juba ligi 1500 osalejat. Korraldajad on valmis võõrustama vähemalt 4000 jooksjat ja kepikõndijat. Start antakse tänavu esimest korda otse Viljandi staadionilt.

Ümber Viljandi järve jooks on Eesti kõige pikemate traditsioonidega rahvaspordivõistlus, mida sel aastal korraldatakse juba 85. korda.

Esimest korda leidis see aset 1928. aastal. Jooksu start on igal aastal 1. mail kell 12. (Sakala)

Viljandi jalgpalliklubi esindusmeeskond võitis nädalavahetusel Soomes Lahtis peetud sisehalliturniiri. ERAKOGU

JALGPALL

Tulevik turgutas Lahtis ühtsustunnet

MADIS LUIK
madis.luik@ajaleht.ee

Viljandi jalgpalliklubi Tulevik esindusmeeskond võitis pühapäeval Soomes Lahtis peetud turniiri finaalis penaltiseeriaga kohaliku esinduse.

Reedest pühapäevani kümne võistkonna osavõtul asetleidnud turniiril kõik viis kohtumist võitnud ja B-alagrupi võitjana finaali pääsenud Tulevik läks esikohta otsustavas mängus vastamisi A-grupi parima, SAK Lahti esindusega. Mängu normaalaeg lõppes 2:2 viigiga. Penaltiseerias olid viljandlased edukamad.

Tuleviku peatreeneri Aivar Lillevere sõnul polnud turniiri tase just ülearu tugev, kuid viljandlastele oli see kokkumängu lihvimiseks ja eesseisvale pikale hooajale mõeldes kahtlemata väga vajalik võistlusreis. «Kõik mehed said piisavalt mängupraktikat ja koormust,» nentis ta.

Vastastest kõneldes lausus treener, et oli nii kergemaid kui keerulisemaid mänge. «Kahju, et korraldajate kutse lükkasid tagasi Tuneesia ja Venemaa meeskond, kes oleksid turniirile kaalukust lisanud.»

Turniiri võitu ei maksa Lillevere arvates üle tähtsustada, kuid mängijatele pakkus see kindlasti paraja annuse positiivsust.

Tuleviku klubi juht ja esindusmeeskonna kapten Raiko Mutle märkis, et Soomes oligi peamine eesmärk meeskonnavaimu tugevdada ning selle ülesande täitis kolmepäevane turniir igati.

Viljandi meeskonna suurim väravakütt oli turniiril Kristen Kähr, kelle kontole kogunes viie mänguga seitse väravat. Väravasööte sai võitjate poolelt enim kirja Tanel Lang.

Koduses liigas pole Tulevik Lillevere ütlemist mööda näidanud kuigi head jalgpalli, ehkki seljataha jäänud neljast voorust on ta võitnud kolm ja viigistanud ühe ning turniiritabelis hoiab ta kõrget positsiooni.

«Ei tasu unustada, et liiga paremikku kuuluvate meeskondadega me veel mänginud pole,» rõhutas treener, pidades silmas eeskätt Premiumliiga klubide duubelkoosseise. «Paljud neist kasutavad esindusmeeskondade kogenud mängijaid ja tõenäoliselt läheb meil nende vastu väga raskeks. Samas pole jalgpallis midagi võimatut. Igal juhul üritame nende käestki punkte teenida.»

Esimene vastasseis kõrgemasse seltskonda kuuluva koosseisuga on Viljandi Tuleviku esindusel juba sel pühapäeval kodusel kunstmuruväljakul. Kell 13 algavas viienda vooru kohtumises võõrustab ta Tallinna FC Levadia II.

Liigahooajaks valmistuv Tääksi võitis pealinnas turniiri

MADIS LUIK
madis.luik@ajaleht.ee

Pühapäeval Tallinnas Kalevi kunstmurustaadionil peetud Eduard Ellmanni karikavõistlustel saatis edu Suure-Jaani valla Tääksi spordiklubi esindust: kui mullu lõpetas ta selle turniiri pronksiga, siis seekord tõi ta koju võidutrofee.

Mõõduvõtul, mille korraldas Eesti meistrivõistluste kolmanda, neljanda ja rahvaliiga meeskondadele jalgpalliklubi Tallinna Kalev, tegi kaasa 14 esindust. SK Tääksi alustas neljaliikmelises alagrupis 1:1 viigiga FC Reaali vastu ning võitis siis 2:0 Keila JK II ja 3:1 JK Jalgpallihaigla.

Veerand- ja poolfinaalist pääsesid Suure-Jaani valla mängijad võidukalt edasi tänu paremale penaltiseeriale. Väravateta lõppenud veerandfinaalis alistas SK Tääksi FC Castovanni Eaglesi ja poolfinaalis Anija Unitedi.

Võistluspäeva kaalukaimas kohtumises oli SK Tääksi vastamisi eelmise aasta finalisti, JK Tallinna Kalevi kolmanda esindusega ning võitis 2:0.

Tallinna JK Kalevi arendusjuht Kuldar Pajula ütles portaalile jalgpall.ee, et turniir täitis oma eesmärgi ja kõik kohaletulnud meeskonnad said hea sportliku päeva, täis jalgpalli.

«Meeskondade tase oli sarnane eelmise aasta omaga,» tõdes Pajula. «Mängud olid aga tasavägised. Oli minimaalseid võite ja mitmel puhul tuli võitja selgitamiseks penalteid lüüa.»

Turniiri parimaks väravavahiks tunnistati SK Tääksi mängija Erlend Ohno. Lisaks temale kuulusid sellesse võistkonda Kristo Kalistratov, Sten Kase, Rando Haugas, Ainar Alliksaar, Priit Vendelin, Jan-Erik Jegorov, Jorgen Võsa, Kaido Kaljula, Martin Terras, Ricki Tikas ja Mart Vingissar.

Meeskonna treeneri Indrek Jegorovi sõnul on nad juba mõnda aega valmistunud Eesti meistrivõistluste hooajaks. Nagu treener ütles, otsustas klubi tänavu jätkata kolmandas liigas, ehkki pärast Tammeka loobumist pakuti talle kohta teises liigas.

«Otsustasime pakutust ära öelda. Vaatame, ehk suudame tuleval aastal sinna seltskonda oma sportlike saavutustega jõuda,» lausus ta.

Mullune liigahooaeg kujunes SK Tääksi meeskonnale edukaks: peamiselt Põhja-Viljandimaa mängijaid koondav esindus lõpetas kolmanda liiga Lõuna grupis neljanda kohaga.

Tänavusi meistrivõistlusi alustab SK Tääksi 5. aprillil. «Kaks esimest vooru mängime Viljandi kunstmuruväljakul, seejärel on mõned voorud võõrsil ning maikuus loodame pääseda kodustaadionile Suure-Jaani,» rääkis Jegorov.

Sakala

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: http://sakala.ajaleht.ee/
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063,
faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee,
kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär
Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja
Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja
Rannar Raba 433 0051
Toimetajad
Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja
Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid
Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Ketlin Beljaev (uudised) 433 0054
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Madis Järvekülg (uudised) 433 0084
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mölter (uudised) 433 0041
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograaf Elmo Riig,
Marko Saarm 433 0057
Korrektorid Evi Eiche,
Liivia Tohvelmann 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendus Piret Holtsmann,
Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist
Merlin Muts 433 0063
Müügispetsialistid
Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Astra Saul 433 0061
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste vastuvõtu klienditeenindaja
Andra Tetsmann 433 0062
Küljendaja-kujundaja
Liina Valt 433 0081
Korrektor Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht
Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad
Kaie Liiv 433 0065,
Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kella 9—17, lõuna kella 13—13.30.
Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni.
Sakala ilmub viis korda nädalas.
Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed.
Juriidiline aadress Gildi t 1, 51007 Tartu. Postiaadress Rüütli t 14, 80010 Pärnu.
Toimetus käsikirju ei tagasta ja võtab endale õiguse neid lühendada.
Välisautorite honorarid kantakse üle pangakontole üks kord kuus järgmise kuu 6. kuupäeval.
Kõik ajalehes Sakala avaldatud artiklid ja fotod on autoriõigusega kaitstud teosed, mille reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma AS-i Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükikojas.
Tiraaž 8920

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda pressinõukogusse, pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Esmaspäeval sündis Viljandis kolm tüdrukut.

135 AASTA EEST

Sakala, 24. III 1879

Wiliandi maakonnast. Hullud koerad. Põltsamaa pool on inimesed praegu hullu koeradega hädas, kes palju kahju on teinud. Põltsamaa ümberkaudu, Rõstla ja Nõmmawere külas on seitsme talu sead hullust koerast ära kistud, kellest suurem jagu ka juba hulluks läinud ja otsa saanud. Mitmes külas ja mõisas on kõik koerad püssiga maha lastud, sest et neid hull koer oli kiskunud.

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kl 9–17, lõuna kl 13–13.30. **Tel 433 0062, faks 433 0066, e-post andra.tetsmann@ajaleht.ee**. Kuulutuse tellimine internetis **http://kuulutus.ajaleht.ee**

REHVITÖÖKODA
LAI VALIK VÄHEKASUTATUD
SUVEREHVE
PLEKKVELJED ENAMLEVINUD AUTOMARKIDELE
RAUDTEE 3, VILJANDI, tel 434 9388
www.kasutatudrehvid.ee

Võrtsukala OÜ müüb sel nädalal, 27.03–29.03 (N–L)
Viljandi turu väravas Leola tänaval
(Valuoja oru poolses küljes) punases telgis
omapüütud värsket Võrtsjärve kala ning mere- ja kala-kasvatuste kalu
Räim soodushinnaga!

VILJANDI RENDER
Pakume tööd
TOIDUKAUPADE MÜÜJALE
viljandirender@hot.ee, tel 505 7366

Kuulutusi ja leinateateid saab tellida 24h internetis
www.sakala.ajaleht.ee

KINNISVARA

Müüa kohe elamiskõlblik maja koos maa ja metsaga Sürgavere: 3 tuba, köök, esik, suur sahver. Maad 7,12 ha. Viljandist 14 km, Suure-Jaanist 9 km, Sürgavere keskusest 1,5 km. Hind 16 000 €. Tel 509 3052.

Müüa odavalt 2-toal ahik mug korter Karksi-Nuia lähedal. Tel 5664 2061.

Ostan remonti vajava maja Viljandis. Tel 5656 3682.

Põllumaa ost Abja kandis. Tel 5620 4096.

Üürin korteri Viljandis. Tel 5340 7078.

SÕIDUKID

Ostame 1990.–2008. a sõiduautosid. Tel 5555 8120.

TEENUSED

Carstopis sõiduauto rehvimontaaž 4 rehvile: plekkvelg 20 €, valuvelg 25 €. Tel 508 0337.

Kolimis- ja veoteenus. Tel 5347 2596, www.raja.ee.

Ehitus ja remont. Tel 515 2726.

Fassaadid, vundamendid, soojustamine ja viimistlemine. Tel 516 5680.

Kivikodu OÜ
Viljandi
› võsalõikus käsitsi ja masinaga
› ohtlike puude langetamine
› okste (ka õunapuude) kärpimine
› arborist
› küttepuude müük
› muru niitmine
› lepingute sõlmimine
› hauaplatside, aedade hooldus
eesti@maakivi.ee Tel 502 6391, 528 2939
Vaata meie tegemisi www.maakivi.ee

Kaardid ennustavad. H 1,09 €/min. Tel 900 1727.

Kaardimoor. Tel 900 2202. Tariif 1 €/min.

Keevitus- ja metallitööd. Tel 515 9502.

Kvaliteetsed ehitustööd soodsalt. Tel 5694 8039.

Kütte- ja veesüsteemide paigaldus. Tel 511 2252.

Metsamasinalintide taastamistööd. Restore OÜ, tel +372 5802 7450, info@restored.ee.

Ohtlike puude langetamine. Tel 504 7811.

Ohtlike puude raie. Tel 5679 6176.

Saksa takso. Tel 1316.

Salvkaevude kaevamine ja puhastamine. Tel 5672 7555.

Septikute paigaldus, kanalisatsiooni- ja veetrassitööd. Tel 521 7415, info@veegrupp.ee, www.veegrupp.ee.

Veo- ja tõsteteenus kallurkraanaga, 15 t. Tellimine tel 5819 0293.

Veo- ja tõsteteenus: kruus, liiv, killustik. Tel 5373 1475.

Viljapuude lõikus ja haljastustööd. Info tel 524 8010, 504 9159.

Ääre- ja tänavakivide paigaldus. Garantii. Tel 5858 6225.

TÖÖ

Eakatekodu Mulgi Häärber OÜ Halliste alevikus pakub tööd hooldajale. Tel 5850 5032.

Mööblitootmisega tegelev ettevõte Scandinavian Furniture OÜ Tõrvas pakub tööd õmblejatele. Kaugemalt käijatele sõidu kompenseerimise võimalus. Kontakttel 5918 3740, Kadri Sülla.

Otsin tööd B-kat autojuhina. Tel 5370 8167.

Võtame tööle saematerjali sorteerliini operaatori. Vajalikud teadmised mehaanikast ja elektroonikast. Tel 503 5398.

Võtan tööle kogemustega üldehitaja. Tel 5344 5466.

OST

Nõukapood Turu tn 13: vanavara ost-müük. Tel 5804 6910.

Tulen kohale ja ostan kasutatud raamatuid. Raha kohe kätte. Tel 734 1901.

GRUNDAR PUIT OÜ
Metsakinnistute ja raie ost
(sobivad ka osaliselt raiutud ja hüpoteegiga koormatud metsakinnistud)
Aitame metsakavade koostamisel ja paberite vormistamisel
Tel 525 9788 • harry@grundar.ee
faks 443 0376 • Tehnika 15, Paikuse

OÜ OK Mets ostab raieõigust, metsamaad, ümarmaterjali. Ülestöötamine ja vedu. Tel 527 8119, 503 3379.

TUTVUS

Soovin tutvuda umbes 70 a härraga, kes viiks mind mõnikord tantsima. Tel 5301 4854.

LOOMAD

Müüa aasta munenud kanu (3,50 €/tk), toome kohale. Tel 565 5196.

METSAMATERJAL

Ostame 3 m lepakütet, metsamaterjali, kasvavat metsa. Pakume metsa ülestöötamise teenust, võsaraiet. Voordskäp Holding OÜ, tel 517 3159.

Ostame parimate hindadega metsakinnistuid, raieõigust, paberipuid ja palke. Raha kiirelt kätte. Tel 5645 8874.

PÕLLUNDUS

Hobusesõnnik, loodusesõbralik põlluramm. 30 l kott 2 eurot. Tel 5621 8642, 432 4587.

Müüa sertifitseeritud timuti «Jõgeva 54» C-kat seemet. Tel 552 1619.

MÜÜK

Halupuud ja kaseklotsid võrgus. Tel 5637 3783.

Kuivad ja märjad küttepuud. Tel 502 9596.

Kuivad küttepuud. Väikesed kogused. Tel 5370 5508.

Küttesüsteemid, akumulatsioonipaakide tootmine/müük. Tel 5553 9162, www.soojapood.ee.

Liugväravad, tõstuksed: müük ja paigaldus. Tel 5331 3054, info@norbitec.ee.

Müüa tooreid halupuid, kuivi pakitud kütteklotse ja kaminapuid, pelleteid ning puit- ja turbabriketti alusel. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Raassilla rehvitöökoda. Suur valik kasutatud rehve. Tel 5348 0984.

Toores lepp 25 €, must lepp 28 €, kask 30 €, saar 30 €. Samas kuiv lepp, kask, saar. Vedu üle maakonna. Tel 5669 6972.

Sületäis õnneõisi, teine terviselilli, kolmas kaunite hetkede rõõme!
Juubelisünnipäeval õnnitleb
Vello Sillastet
Kuhjavere külaselts

Toores lepp, kask ja saar. Tel 5391 4443.

Viljandis müüa küttepuid. Tel 5343 7463.

TEATED

LASTERIIETE KAUPLUS
PISIPERE
26.–29. märtsil
BEEBIKAUP -25%
allahindlus ei laiene kasutatud kaubale
Pisipere lasteriided
Ootame teid külla!
Arkaadia aed 3
E–R 10–18
L 10–15

28. märtsil kardinakanga ja lõnga suurmüük Kolga-Jaanis.

KAOTATUD

Kaotatud musta värvi karvase kraega naistejope ja autovõti Mont Blanc võtmehoidjaga. Teatada tel 434 7774. Leidjale vaevatasu.

Mõnikord seisatub hetk,
kuhu sõnad ei mahu,
kus iga väiksemgi hääl
keelatud, tabu.

Lahkus igavikuteele meile kallis ema, vanaema ja mamma

HELVI LINNAS

5. VII 1932 – 23. III 2014

Sügavas leinas poeg Aare, tütred Tiina ja Helle peredega.

Ärasaatmine laupäeval, 29. märtsil kel 11 kodust Suure-Jaani kalmistule.

Vaikselt õhkab kalmuküngas,
mälestusi hinge toob.
Möödunus ja mõttepärjas saame
olla ainult koos.

Südamlik kaastunne lähedastele

JAAK ÄNILASE

surma puhul.

Mare

Üks tee käidud lõpuni,
jääb järele mälestus...

Südamlik kaastunne omastele

AUGUST KÄÄRA

surma puhul.

Helje, Helga, Valve, Salme, Gerda ja Katti peredega

Südamlik kaastunne Enele, Erkile ja Erlele kalli abikaasa ja isa

ANDRUS TENGI

kaotuse puhul.

Rando, Rain, Riimas ja Mairo

Südamlik kaastunne Mallele isa

AUGUST KÄÄRA

kaotuse puhul.

Töökaaslased Uus Maa Kinnisvarabüroost

Avaldame omastele sügavat kaastunnet

ANDRUS TENGI

kaotuse puhul.

Perekond Torim

Su tugev elutahe
andis meile suuna.
Nüüd veidi eemalt
vaadates meid
kuulad.

Lahkus meie kallis memm

HELVI LINNAS

Aage perega ja Hugo

Südamlik kaastunne Tiina Puusillale ema

HELVI LINNASE

kaotuse puhul.

Töökaaslased Suure-Jaani Vorstitööstusest

Mälestame head klassivenda

AIMUR JOANDIT

Avaldame kaastunnet omastele.

Klassikaaslased Kildu kooli päevilt

Vaikselt kustus hele valgus,
täis sai sinu eluring.

Teatame kurbusega, et on lahkunud meie kallis ema ja vanaema

AINO RAAT

25. VI 1924 – 22. III 2014

Leinavad omaksed.

Ärasaatmine reedel, 28. märtsil kell 11 Tarvastu kirikust samale kalmistule.

Mõni hetk on valusam kui teine,
mõni hetk on kohe väga, väga valus.

Teatame kurbusega, et lahkus kallis abikaasa, isa ja vend

ANDRES METUSALA

16. V 1948 – 25. III 2014

Leinavad omaksed.

Ärasaatmine laupäeval, 29. märtsil kell 11 Riia mnt kabelist tuhastamisele.

Mälestan

AUGUST KÄÄRAT

Südamlik kaastunne omastele.

Maie

Mälestame väga head sõpra

ANDRUS TENGI

Avaldame kaastunnet Enele, Erlele, Erkile ja lähedastele.

Indrek ja Silvi

Ei kunagi,
ei iial keegi
saa asendada
meile sind.

Mälestame armastatud abikaasat, isa ja vanaisa

HARRY-ANGELO ROTHBERGI

85. sünniaastapäeval.

Lesk ja tütar perega

Mõtetes tuleme su juurde,
mälestus sinust on jääv.
Naadimetsast otsime su jälgi,
tuulekohinas kuuleme su häält,
ojavees pisaraid, vikerkaares naeru.

AIMUR JOANDI

27. V 1948 – 25. III 2014

Mälestavad kaksiköde Mai, Tõus, Sivar perega, vend Pikkar, onupoeg Aado perega Rootsist ja onutütar Mai perega Bostonist.

Avaldame kaastunnet perekond Raadile kalli ema ja vanaema

AINO RAADI

surma puhul.

Lõokeste pere

Mälestame naabrimemme

AINO RAATI

Avaldame kaastunnet lähedastele.

Naabrid Kooli tn 2

Rahu ja vaikus on sinuga,
mälestused jäävad meiega.

Mälestame kallist

AUGUST KÄÄRAT

Avaldame südamlikku kaastunnet omastele.

Andrus, Agur ja Age peredega ning Valve

Südamlik kaastunne Enele, Erlele ja Erkile abikaasa ja isa

ANDRUS TENGI

kaotuse puhul.

Marju ja Toomas perega

Siiras kaastunne Enele, Erlele ja Erkile abikaasa ja isa

ANDRUS TENGI

kaotuse puhul.

Kaja ja Leinard

Mälestust hella
sa pälvid,
pälvid austust,
sõnu häid.
Mälestuste
kauneid jälgi meie
hinge sinust jäi...

Armast isa, äia, vanaisa ja vanavanaisa

ENDEL LEPIKUT

26. III 1929 – 21. IX 2008

mälestavad 85. sünniaastapäeval pojad Indrek ja Andres peredega.

NÜÜD AVATUD

UUS Jazz pesutänav

Riia mnt. 20, Viljandi

Selle kupongiga autopesu 3€ soodsam

Kupong kehtib Viljandi Jazz Pesutänavas, Riia mnt. 20, Viljandi, kuni 30.04.2014a.
Ühe pesutänava teenuse kohta saab kasutada ühte kupongi.

VESMEL
www.vesmel.ee

Ostame metsakinnistuid ja kasvava metsa raieõigust

Tel 502 0471, 447 3672
info@vesmel.ee

Renlog

Raieõiguste ja metsakinnistute ost.
Tel 517 4303,
argo@renlog.ee,

www.renlog.ee

AS Rael tehnoülevaatuspunkti traktorite ja liikurmasinate tehnoülevaatuse ajagraafik 2014

Kuupäev	Kell	Ülevaatuse koht
07.04.2014	17.00	Leie töökoda
08.04.2014	17.00	Karula töökoda
09.04.2014	17.00	Kaavere töökoda
14.04.2014	17.00	EKSEKO
15.04.2014	17.00	Olustvere EMI Katsejaam
16.04.2014	17.00	Vana-Võidu töökoda
21.04.2014	17.00	Koksvere töökoda
22.04.2014	17.00	Tänassilma töökoda
23.04.2014	17.00	Võhma linn (kultuurimaja taga)
28.04.2014	17.00	Kolga-Jaani töökoda
29.04.2014	17.00	Paala töökoda
30.04.2014	17.00	Valma keskus
05.05.2014	17.00	Soosaare töökoda
06.05.2014	17.00	Viiratsi AGRO
07.05.2014	17.00	Kõo töökoda
12.05.2014	17.00	Uusna töökoda
13.05.2014	17.00	Pilistvere töökoda
14.05.2014	17.00	Ülde töökoda
19.05.2014	17.00	Saarepeedi töökoda
20.05.2014	17.00	Oorgu Päästekomando esine
21.05.2014	17.00	Lalsi sigala
26.05.2014	17.00	Eesti Hööveliiist
27.05.2014	17.00	Vastemõisa töökoda
28.05.2014	17.00	Sürgavere töökoda

Ülevaatust teeb Elmar Mätas
Lisainfo tel 433 0982, 5620 0002

VILJANDI windows • doors

AS Viljandi Aken ja Uks on suuremaid puidust aknaid ja uksi tootev ettevõte Baltikumis. Oleme ka Viljandi üks suurimaid tööandjaid. Oma toodangust ligi 90 protsenti müüme väljapoole Eestit, peamiselt Rootsi, Soome, Norrasse ja Taani, kokku seitsmesse riiki.

Vajame oma meeskonda

TOOTMISE PLANEERIJAT,

kelle ülesanne on projektiukse divisjoni tootmise planeerimisega seotud tööd:

- müügiosakonna tellimuste kooskõlastus ja kinnitamine;
- tellimuste plaanimine tehase efektiivse koormamise tagamiseks;
- materjalivarude ja ostutellimuste optimeerimine ja kontroll;
- tootmistsükli jälgimine ja tootmisstatistika koostamine.

Sobival kandidaadil on

- vähemalt kesk- või keskeriharidus;
- kindlasti arvutioskus (Excel, Word);
- tehniline taip, matemaatiline mõtlemine, terviku nägemise oskus, täpsus ja korrektsus.

Lisainfo meie kodulehelt
www.vau.ee rubriigist **"tööpakkumised"**

CV saata hiljemalt **14. aprilliks** aadressil
AS Viljandi Aken ja Uks, Puidu 6, 71020 Viljandi,
e-postil **vau@vau.ee** märgusõna "planeerija".

---

www.citroen.ee

CITROËNI KAUBIKUD – KINDEL VALIK!

SUPERVARUSTUSEGA BUSINESS MUDEL NÜÜD ERIHINNAGA – SÕIDA MURETULT JA MUGAVALT!

CITROËN **NEMO** 1,4i
Soodushind **9900 €**
Liisingu kuumakse **102 €**

CITROËN **BERLINGO** VTi98
Hind alates **10 900 €**
Business-paketiga **12 700 €**
Liisingu kuumakse *Business*-paketiga **112 €**

CITROËN **JUMPY** HDI90
Hind alates **15 900 €**
Business-paketiga **17 690 €**
Liisingu kuumakse *Business*-paketiga **164 €**

CITROËN **JUMPER** HDI110
Hind alates **17 100 €**
Business-paketiga **18 990 €**
Liisingu kuumakse *Business*-paketiga **176 €**

3 AASTAT HOOLDUST TASUTA!

Business-pakett sisaldab enam kui 1800 € väärtuses lisavarustust: konditsioneer, tehase CD-raadio, Bluetooth ja lisaks rikkalikult mugavus- ja turvavarustust. Tutvu mudelikohase *Business*-paketiga veebilehel **citroen.ee**

CRÉATIVE TECHNOLOGIE

CITROËN

Pakkumised kehtivad kuni 30. märts 2014 või seni, kuni jätkub soodushinnaga sõidukeid. Liisingu kuumaksesse on arvestatud: 15% sissemakse, periood 60 kuud, intress 2,8%, jääk 30%, KKM 3,33% . Läbisõit liisingperioodil kuni 100 000 km. Lisaks TASUTA 3 aasta hooldused (3a või kuni 60 000 km, vastavalt kumb enne täitub). Kütusekulu keskmised näitajad ja CO_2 väärtused: CITROËN Nemo 1,4i 6,4 l / 100 km ja 148 g; CITROËN Berlingo VTi98 7,1 l / 100 km ja 164 g; CITROËN Jumpy HDi90 6,7 l / 100 km ja 177 g; CITROËN Jumper HDi110 7,5 l / 100 km ja 199 g.

SILLER AUTO Suur-Kaare 69, Viljandi | Tel 444 8866

UUSMAA KINNISVARABÜROO

Väga heas korras elamu Viljandis J. Köleri t.
Hind: **180 000 €**
Krunt 1243 m², üldp 152 m², puitmaja, ehitatud 2002. Kõrvalhoone ja kujundatud aed. Valgusküllane kodu ootab sind!
Mari Lember: 524 6643

Uus maja sõbralikus elurajoonis Sinialliku külas Sooniku teel.
Hind: **99 000 €**
Krunt 3212 m², üldp 117,9 m², 4 tuba, kahekorruseline, terrass, aiamaja.
Li Otsing: 526 3317

Väga kena elamu Mulgimaa südames Abja-Paluojal.
Hind: **72 000 €**
Krunt 1775 m², üldp 134,1 m², 5 tuba, köök, abiruumid, terrass, kõrvalhoones saun, katlamaja, garaaž. Sissekolimiseks valmis!
Malle Allese: 520 5544

Mugavustega korter Viiratsis.
Hind: **18 000 €**
4 tuba, üldp 63,6 m², 1/3, läbi maja planeering, elutuba läbikäidav, korter vajab remonti. Energiamärgis E.

Malle Allese: 520 5544

Rõduga korter suuremale perele Ramsil.
Hind: **15 500 €**
4 tuba, üldp 77,1 m², 2/3, maja ehitatud 1991, läbi maja planeering, toad asetsevad eraldi, rõdu, korter vajab remonti.
Malle Allese: 520 5544

Armas maja vaiksel Kullamäe tänaval.
Hind: **79 000 €**
Krunt 815 m², üldp 179,1 m², 4 tuba, ahiküte, täiskelder, garaaž, kuur.
Piia Särev: 522 0703

Üürile anda korter Paala tee 7a.
Hind: **200 €**
2 tuba, üldp 43,1 m², renoveeritud, elutuba-köök, magamistuba, vannituba, väga hea asukoht.
Ruth Karma: 5567 7491

Ruumikas korter Männimäe järvepoolses osas.
Hind: **33 000 €**
4 tuba, üldp 73,4 m², 3/5, läbi maja planeering, avar ja valgusküllane, korter vajab remonti.
Ruth Karma: 5567 7491

Üürile anda äripind Tallinna 45.
Hind: **3 €/m²**
Üp 327 m², II korrus.
Reet Raudsepp: 509 0408

UUS MAA VILJANDI BÜROO
LOSSI 22, III KORRUS, VILJANDI
+372 435 1361
VILJANDI@UUSMAA.EE